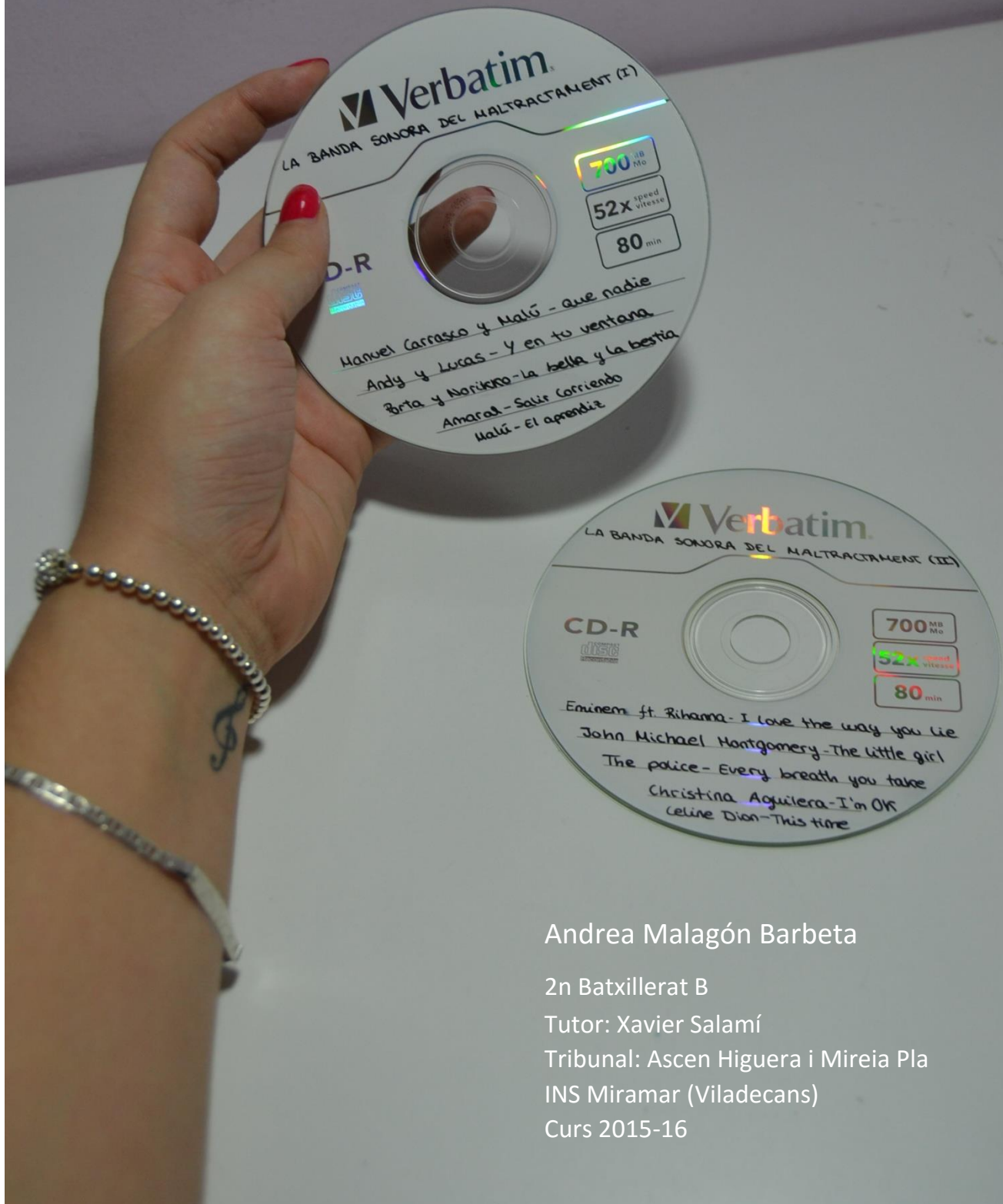

MÚSICA PER A LA IGUALTAT

El tractament de la violència de gènere a les cançons

Andrea Malagón Barbeta

2n Batxillerat B

Tutor: Xavier Salamí

Tribunal: Ascen Higuera i Mireia Pla

INS Miramar (Viladecans)

Curs 2015-16

AGRAÏMENTS

Vull expressar el meu agraïment a totes aquelles persones que han col·laborat i han ajudat a fer possible l'elaboració d'aquest treball en el qual em vaig endinsar ara fa ja gairebé un any.

En primer lloc, vull donar les gràcies al meu tutor de treball de recerca i professor d'anglès, Xavier Salamí, no només per haver acceptat la meua proposta de treball sinó per la seva dedicació, les correccions que m'ha fet i pel seu suport constant, ja que sempre he pogut comptat amb ell en els moments on em veia més perduda o quan em sentia més estressada o atabalada.

També vull agrair a Cati Jerez, col·laboradora en el projecte educatiu *Recerca per a la Pau* de la Fundació Solidaritat UB¹ de la Universitat de Barcelona, el seguiment que ha fet del meu treball, al llarg del qual m'ha anat aconsellant, resolent dubtes i assessorant en qüestions metodològiques que em seran molt útils en futurs treballs universitaris.

I per últim, gràcies als meus pares, familiars, amics més propers i companys de classe pel seu recolzament i ànims durant tot aquest temps.

¹ La Fundació Solidaritat UB es va crear l'any 1996, per iniciativa de la [Fundació Món-3](#) i de la [Universitat de Barcelona](#), amb l'objectiu d'aplicar la política de cooperació universitària al desenvolupament, i així promoure els drets humans i l'acció social des de la Universitat, en el marc de les accions de responsabilitat que té envers la societat. Podeu trobar més informació a: <http://www.solidaritat.ub.edu/web/ca/>

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	6
2. METODOLOGIA	8
3. MARC TEÒRIC	12
3.1. Diferència sexe – gènere	12
3.2. Societat patriarcal, androcentrisme, sexisme, masclisme i feminisme	13
3.3. Violència de gènere	14
3.3.1. Evolució del concepte fins a la definició actual	15
3.3.2. Institucions mundials contra la violència de gènere	16
3.3.3. Institucions i mesures de protecció integral contra la violència de gènere	18
3.4. Tipus de violència: directa, cultural i estructural	18
3.5. Cicle de la violència física	20
3.6. Escalada del conflicte	20
3.7. Conseqüències psicològiques de la violència de gènere per a la dona maltractada	20
3.7.1. Desenvolupament de la síndrome de la dona maltractada	22
3.8. Resiliència	22
3.9. Prevenció de la violència de gènere	23
3.10. Les cançons com a forma de perpetuar estereotips culturals	23
3.11. Les cançons com a instrument per a conscienciar i lluitar contra la violència de gènere	25
4. MARC PRÀCTIC: ANÀLISI DE DADES	26
4.1. Descripció del maltractament	26
4.1.1. Violència física	27
4.1.2. Violència psicològica emocional	28
4.1.3. Violència psicològica de control	29
4.1.4. Violència sexual	29
4.2. Reaccions davant el maltractament	30
4.2.1. Consells	30
4.2.2. Conseqüències sobre la salut	31
4.2.3. Ocultació del maltractament	32
4.3. Concepte de l'amor	32
5. CONCLUSIÓ	35
6. FONTS D'INFORMACIÓ	38

7. ANNEXOS	43
7.1. Annex 1	43
7.2. Annex 2	76

1. INTRODUCCIÓ

Aquest treball de recerca consisteix en l'estudi de la realitat i amplitud de la violència contra les dones i com aquesta es reflecteix en les lletres de les cançons. Per un costat, s'identifiquen les causes de les creences i els estereotips culturals que sustenten aquest tipus de violència (i que es transmeten de generació en generació), i per l'altre, s'analitza l'enfocament que es dona a aquest tema en deu cançons representatives que versen sobre aquesta problemàtica.

El motiu principal que m'ha dut a fer aquesta recerca és la meva indignació davant una lacra terrible, però malauradament omnipresent en el segle XXI, com és la violència de gènere, que ja hauria d'haver estat eradicada de la nostra societat, tan avançada en altres aspectes.

Amb aquest treball vull aconseguir definir un mètode d'anàlisi de les cançons sobre violència de gènere que permeti la seva classificació a partir d'uns instruments d'indicadors fàcilment detectables i també ajudar als adolescents a reflexionar i a saber identificar signes d'alerta d'una relació afectiva destructiva gràcies a aquests indicadors.

En un principi aquest treball havia estat dissenyat en dues parts diferenciades i complementàries al mateix temps, però diferents a les que he acabat elaborant. D'una banda, volia realitzar una anàlisi del tema de la violència de gènere en el món de la música a partir d'una selecció de 30 cançons centrades en la violència directa i simbòlica. De l'altra, la part més pràctica hauria consistit en la creació i interpretació d'una cançó que parlés d'aquest tipus de violència en el món dels adolescents, amb l'objectiu de canalitzar aquesta rebel·lió mitjançant la composició d'una cançó denúncia.

Tanmateix la complexitat d'aquest pla inicial de treball i el volum d'hores invertides en l'elaboració del marc teòric i en trobar la metodologia adequada per a poder analitzar les cançons amb instruments objectius i rellevants em van fer adonar que el meu projecte era

massa ambiciós i que devia focalitzar la meva recerca en l'anàlisi de les cançons i reduir el nombre de cançons, que finalment ha estat de 10.

En conseqüència, aquest treball de recerca deixa obertes les portes a noves línies d'investigació sobre el tema com pot ser l'ampliació de la mostra de cançons a analitzar que tractin el tema de la violència de gènere i la incorporació de nous indicadors per a disposar d'estadístiques i dades més detallades, o també l'elaboració i l'estudi del procés de creació d'una cançó denúncia sobre la violència de gènere en la què es poguessin introduir, si no tots, bona part dels indicadors de maltractament que he definit en aquest treball.

2. METODOLOGIA

En aquest treball de recerca s'han fet servir dues estratègies metodològiques diferents. D'una banda, per a construir el marc teòric he fet una recerca de tipus bibliogràfica en la què només s'han utilitzat fonts d'informació primàries, ja que proporcionen informació de primera mà, és a dir, dades que encara no han estat interpretades per ningú, amb el doble propòsit de no deixar-me influenciar per judicis de valor d'altres persones i de fer un treball científicament més rigorós. De l'altra, per a la recollida de dades del marc pràctic he hagut de confeccionar una graella amb un sistema d'indicadors d'anàlisi objectius i pertinents.

L'apropament bibliogràfic, realitzat mitjançant recursos electrònics, ha estat clau per a poder-me familiaritzar amb una sèrie de conceptes que calia conèixer prèviament per a poder entendre l'abast de la problemàtica de la violència de gènere i saber identificar les diferències i desigualtats que existeixen entre homes i dones.

Tots els conceptes treballats en el marc teòric giren al voltant de la violència de gènere, objecte d'estudi d'aquest treball, i són presentats amb un criteri d'ordenació que els seqüencia en funció d'una graduació que va d'aquells que són de tipus més general a aquells de caràcter més específic.

Com ja s'ha explicat a la introducció, el marc pràctic consisteix en l'anàlisi detallada de 10 cançons (5 en castellà i 5 en anglès) que tracten el tema de violència de gènere de forma representativa. El criteri de selecció ha estat escollir aquelles cançons de violència de gènere que més m'han influenciat al llarg de la meua infantesa i joventut, que han estat:

- **Amaral** - *Salir corriendo*
- **Andy y Lucas** - *Y en tu ventana*
- **Manuel Carrasco & Malú** - *Que nadie*
- **Malú** - *El aprendiz*
- **Porta & Norikko** - *La bella y la bestia*
- **Christina Aguilera** - *I'm OK*
- **Celine Dion** - *This Time*
- **Eminem & Rihanna** - *I Love the Way You Lie*
- **John Michael Montgomery** - *The Little Girl*
- **The Police** - *Every Breath You Take*

Per a poder realitzar una anàlisi acurada d'aquestes cançons, el primer que he fet ha estat confeccionar una taula amb una sèrie d'indicadors objectius i ben definits que em permetessin identificar de forma inequívoca quins són els elements presents i absents que denoten violència de gènere a les cançons.

Nº.- Nom cançó (nom cantant o grup)			Visions del maltractament			
			Víctima	Testimoni		Agressor
				♀	♀	
Descripció del maltractament	Violència física	Colpejar/Pegar				
		Retenir/Tancar				
		Obligar a fer alguna cosa				
		Matar				
		Utilitzar armes				
	Violència psicològica emocional	Mentir/Ésser infidel				
		Amenaçar				
		Fer xantatge				
		Impedir fer el que vulgui				
		Humiliar/insultar/menysprear				
		Espantar o intimidar a propòsit (p.e. cridant, trencant coses o amb la mirada)				
		Sentir por, submissió, inferioritat, ...				
	Viol. psic. de control	Impedir a la víctima veure o relacionar-se amb amics, amigues i/o familiars				
		Saber on es troba, què fa o/i amb qui parla la víctima				
		Sospitar la infidelitat injustificadament				
		Esperar que la víctima li demani permís abans d'anar a un determinat lloc				
	Violència sexual	Fer tocaments no desitjats				
		Aixecar la faldilla				
Obligar a tenir relacions sexuals						
Comercialitzar/utilitzar la sexualitat						
Violència econòmica	Impedir el maneig dels propis ingressos					
	Ocultar ingressos					
	Condicionar el lliurament de diners					
	Prohibir treballar o estudiar fora de la llar					
Reaccions davant el maltractament	Consells	Denunciar el maltractament a la policia				
		Acudir a un altre lloc per obtenir ajuda				
	Conseqüències sobre la salut	Canviar la manera de veure's a si mateixa (perdre la dignitat), als altres i al món				
		Sentir estrès/patiment				
		Tenir sentiments depressius, de ràbia, impotència, baixa autoestima, culpa i rancor				
		Patir problemes somàtics				
		Presentar disfuncions sexuals				
		Tenir conductes addictives				
	Ocultació del maltractament	Trobar dificultats en les seves relacions personals				
		Voler però té por, per temor a les represàlies				
		Considerar-ho de poca importància, no prou greu o quelcom normal				
		No voler perdre els seus fills/es o que els seus fills/es perdin el seu pare				
		No voler que arrestin a la seva parella				
		No voler acabar amb la relació				
		Pensar que no la creuran				
		Pensar que és culpa seva				
		Estar mancada de recursos econòmics propis				
		Sentir vergonya, no voler que ningú no ho sàpiga				
Concepte de l'amor	Haver estat impedida o dissuadida per la parella o alguna altra persona					
	Evitar que la seva parella no la deixi (encara està enamorada)					
	Predestinació o mitja taronja					
	Exclusivitat					
	Matrimoni o convivència					
	Omnipotència					
Lliure albir						
Gelosia						

FONT: Elaboració pròpia

Com es pot veure, he classificat els **indicadors de violència de gènere** en tres tipus principals: **descripció del maltractament, reaccions davant el maltractament i concepte de l'amor**. En cadascun d'aquests grups podem trobar subgrups que permeten resumir i sintetitzar la informació recollida de forma més detallada.

D'altra banda, també he tingut en compte que aquests indicadors poden ser explicats des del punt de vista de la **víctima**, de l'**agressor** o bé de la persona (o persones) **testimoni(s)** dels fets.

Els indicadors escollits per analitzar les cançons de violència de gènere han estat extrets fonamentalment de dues fonts documentals, la "*Macroencuesta violencia sobre las mujeres 2015*"² i el "*Cuadernillo de prevención de violencia de género en el alumnado*"³.

En relació amb la **descripció del maltractament**, la *Macroenquesta* distingeix cinc tipus de violència diferents (cadascuna amb diferents indicadors):

1. **Violència física:** colpejar, retenir, obligar a fer alguna cosa, matar i utilitzar armes.
2. **Violència psicològica emocional:** mentir o ésser infidel, amenaçar, fer xantatge, impedir fer el que vulgui, humiliar, espantar o intimidar a propòsit i sentir por/ submissió/ inferioritat.
3. **Violència psicològica de control:** impedir a la víctima veure o relacionar-se amb amics, amigues i/o familiars, saber on es troba, què fa o/i amb qui parla la víctima, sospitar la infidelitat injustificadament i esperar que la víctima li demani permís abans d'anar a un determinat lloc.
4. **Violència sexual:** fer tocaments no desitjats, aixecar la faldilla, obligar a tenir relacions sexuals i comercialitzar/utilitzar la sexualitat.
5. **Violència econòmica:** impedir el maneig dels propis ingressos, ocultar ingressos, condicionar el lliurament de diners i prohibir treballar o estudiar fora de la llar.

² Enquesta de la campanya "*Si hay salida a la violencia de género es gracias a ti. Unete*" del Ministeri de sanitat, serveis socials i igualtat del Govern d'Espanya. Més informació sobre la campanya a: <http://www.msssi.gob.es/campannas/campanas15/haySalidaUnete.htm>; per a més informació sobre l'enquesta: <http://www.msssi.gob.es/gabinetePrensa/notaPrensa/pdf/30.03300315160154508.pdf>; i per a més informació sobre estudis i investigacions de la Delegació del Govern per a la violència de gènere realitzats: <http://www.msssi.gob.es/ssi/violenciaGenero/publicaciones/estudiosinvestigaciones/home.htm>

³ Quadern pel professorat de l'Ajuntament de Sevilla, de la campanya "*Educar en Igualdad*". Més informació a: <file:///C:/Users/usuario/Downloads/document.pdf>

Pel que fa a les **reaccions davant el maltractament**, podem agrupar els indicadors en tres tipus:

1. **Consells:** denunciar el maltractament a la policia, acudir a un altre lloc per obtenir ajuda.
2. **Conseqüències sobre la salut:** canviar la manera de veure's a si mateixa (com ara perdre la dignitat), als altres i al món, sentir estrès o patiment, tenir sentiments depressius/ de ràbia/ baixa autoestima, culpa i rancor, patir problemes somàtic, presentar disfuncions sexuals, tenir conductes additives i trobar dificultats en les seves relacions personals.
3. **Ocultació del maltractament:** voler però tenir por per temor a les represàlies, considerar-ho de poca importància/no prou greu o quelcom normal, no voler perdre els seus fills/es o que els seus fills/es perdin el seu pare, no voler que arrestin a la seva parella, pensar que no la creuran, pensar que és culpa seva, estar mancada de recursos econòmics propis, sentir vergonya/ no voler que ningú no ho sàpiga, haver estat impedida o dissuadida per la parella o alguna altra persona i evitar que la seva parella no la deixi (encara està enamorada).

Per últim, també s'observen diferents formes de definir el **concepte de l'amor** en una relació, com s'explica a la fitxa de treball "*Desvelamos el secreto oculto de la música pop*"⁴. N'he triat set: **predestinació** o mitja taronja (creença que hem escollit la parella que, d'alguna manera, teníem predestinada), **exclusivitat** (l'amor tan sol es pot sentir per una persona al mateix temps), **matrimoni** o convivència (l'amor condueix al matrimoni i és la base d'aquest), **omnipotència** (l'amor pot amb tot, si n'hi ha verdader amor, els obstacles no han d'influir sobre la parella), **lliure albir** (els sentiments d'amor són lliures i no són influïts per valors socials, biològics o culturals aliens a la nostra voluntat) i **gelosia** (malentesa com a indicador de l'amor verdader).

A l'annex 1 es pot consultar el buidat de dades de cadascuna de les 10 cançons, amb les lletres de les cançons al costat de cada taula.

⁴ Fitxa extreta dels tallers per la igualtat del "Centre de Dolors Piera de Igualtat d'Oportunitats i Promoció de les Dones" de la Universitat de Lleida. Més informació a:
<http://www.cdp.udl.cat/tallers/index.php/es/relacions-afectives-i-violencia-2/desvelamos-el-secreto-oculto-de-la-musica-pop>

2. MARC TEÒRIC

Per a poder entendre l'abast de la problemàtica de la violència de gènere, cal conèixer prèviament una sèrie de conceptes que ens permetran analitzar les diferències i desigualtats que existeixen entre homes i dones.

3.1. Diferència sexe - gènere

Segons la definició de l'OMS, el **sexe** es refereix a les característiques biològiques que defineixen els éssers humans com a dona o home. Mentre aquests conjunts de característiques biològiques no són mútuament excloents, ja que hi ha individus que posseeixen ambdós, aquests tendeixen a diferenciar els éssers humans com a homes i dones. En l'ús general de moltes llengües, el terme sexe s'utilitza sovint per significar "activitat sexual", però per a usos tècnics en el context de la sexualitat i les discussions de salut sexual, es prefereix la definició anterior.

D'altra banda, l'OMS defineix **gènere** com a les característiques socialment construïdes del femení i del masculí, com les normes, rols i relacions que existeixen entre ells. Les expectatives de gènere varien entre cultures i poden canviar amb el temps. També és important reconèixer identitats que no encaixen en les categories sexuals binàries d'home i dona. Les normes, les relacions i els rols de gènere també tenen un impacte sobre la salut de les persones amb identitats transgènere o intersexuals.

Encara que la majoria de la gent neix home o dona (sexe biològic), se'ls ensenya comportaments apropiats per a homes i dones (normes de gènere) – incloent-hi com haurien d'interactuar amb altres persones del mateix o diferent sexe dins de les llars, les comunitats i llocs de treball (relacions de gènere) i les funcions o responsabilitats que han d'assumir en la societat (rols de gènere).

Els ingressos, l'educació, l'edat, l'ètnia, l'orientació sexual i el lloc de residència són determinants importants de la salut. La confluència d'aquests factors amb la desigualtat de gènere pot agreujar l'experiència de discriminació, riscos per a la salut i la falta d'accés als recursos necessaris per a l'assoliment de la salut.

3.2. Societat patriarcal, androcentrisme, sexisme, masclisme i feminisme

L'Escola d'Administració Pública de Catalunya (EAPC) de la Generalitat de Catalunya defineix aquests termes de la següent manera:

- **Patriarcat:** sistema o organització social basada en una presa de poder històrica per part dels homes adults sobre les dones i els infants. Aquesta supremacia de la figura paterna o masculina porta a un sistema de dominació dels homes cap a les dones que, al llarg de la història, ha anat adoptant diverses formes.
- **Androcentrisme:** és una perspectiva de la realitat que pren l'home com a referència i mesura de totes les coses. Aquest punt de vista impacta, a la vegada, en la pròpia organització social i, si d'una banda reforça la tendència a considerar les persones de sexe masculí com a model, eix o punt de referència entre les persones, d'una altra banda, comporta la invisibilització de les dones i que aquestes hagin de dependre dels homes en molts casos.
- **Sexisme:** és una actitud que consisteix a comportar-se restant valor, subordinant o fins i tot humiliant les persones en funció de quin sexe tinguin o de si adopten uns determinats comportaments de gènere o no. El sexisme assigna capacitats, valors, normes i rols diferents entre homes i dones, i dóna preferència a tots aquells trets que s'associen a un determinat prototipus o ideal d'home.
- **Masclisme:** conducta que desvaloritza i menysprea tot el que sigui femení. Aquesta distribució desigual del poder, condueix a l'asimetria en la relació entre els dos sexes i implica la subordinació de les dones als homes. Es caracteritza per l'èmfasi en la virilitat, la força i el desinterès respecte als assumptes domèstics per part dels homes.
- **Feminisme:** moviment social, polític, filosòfic i cultural de lluita pels drets i llibertats de les dones en igualtat de condicions amb els homes.

La relació entre els conceptes esmentats es la següent: la societat patriarcal està basada en una visió androcèntrica del món, el que provoca una estructura jeràrquica de poder per part dels homes, és a dir, masclista, la qual perpetua la desigualtat entre homes i dones i origina la violència de gènere, contra la qual lluita el feminisme.

FONT: Elaboració pròpia

En conseqüència, com s'intenta explicar gràficament en aquest esquema, mentre hi hagi una societat patriarcal, hi haurà sempre violència de gènere.

3.3. Violència de gènere

Al llarg de la història, els nivells de tolerància davant la violència exercida per l'home sobre la seva parella i la posició de subordinació de la dona a l'home en una relació de parella han estat diferents, en funció de l'època i de cada país, fet que queda palès en les diferents denominacions que s'han fet servir per definir aquest tipus de violència des de la dècada dels anys 70 del segle passat fins arribar al concepte actual de "Violència de gènere".

D'altra banda, cal assenyalar que pel que fa a la política institucional, tant a nivell nacional com internacional, s'ha produït un gran avenç cap a l'*equitat de gènere*⁵ en aquestes últimes dècades, com es pot veure en els compromisos assumits pels governs en els diferents fòrums de debat.

3.3.1. Evolució del concepte fins a la definició actual

Com explica Marugán Pintos⁶ (2013), el concepte de "violència de gènere" és el resultat d'un llarg procés sorgit d'una cadena de significants que va començar amb el vocable "maltractament" per després passar a "la violència vers les dones", ser reduïda a "la violència domèstica" als anys noranta, i ampliar-se, finalment, a l'actual denominació, "la violència de gènere".

L'any 1983-1984, es comencen a oferir dades sobre l'existència de les violacions dins del matrimoni i de la parella, situació que sovint s'acompanya de maltractaments. D'aquesta manera, es va passar a denunciar l'existència de "**maltractaments**" en els entorns familiars. La denominació "maltractament" va més enllà del què suposa tractar malament a una persona i al·ludeix a un tipus de conducta.

La inclusió de l'article 425 del "maltractament pel marit", l'any 1989⁷, va permetre modificar la mirada psicològica anterior i buscar l'arrel del problema. L'origen de la violència estava en els valors patriarcals, segons els quals existeix una intocable jerarquia de poder i dominació dels forts sobre els dèbils (Gelles i Straus, 1988). Aquest canvi de perspectiva analítica, en la qual ja no només es parlava del maltractament sinó també de la violència psicològica i sexual, va tenir el seu reflex a les declaracions institucionals que van fer els organismes internacionals a la dècada dels 90. El camp semàntic es va estendre a la "**violència vers la dona**".

L'any 1997, la Resolució de la Comissió dels Drets Humans 1997/44 de la ONU exigeix l'eliminació de la violència vers les dones i exhorta als Estats a "establir i reforçar, en la legislació nacional, sancions penals, civils, laborals i administratives per castigar i reparar els greuges infringits a les

⁵ *Equitat de gènere* és un concepte que defensa la igualtat entre l'home i la dona en l'ús i control dels béns i serveis d'una societat. Aquesta consideració el que proposa és que les dones han de rebre la mateixa remuneració que rep un home en cas d'exercir la mateixa tasca que ell, i que tots dos gèneres han de tenir el mateix poder a l'hora de la presa de les decisions.

⁶ Professora associada de la Universitat Carlos III de Madrid. Doctora en sociologia y llicenciada en Ciències Polítiques i també en Sociologia per la Universitat Complutense de Madrid. L'estudi de la violència que s'exerceix sobre les dones és una de les seves línies prioritàries d'investigació.

⁷ Aquest precepte, introduït al Codi Penal per L.O. 3/89 de 21 de juny, va sancionar la violència física sobre el cònjuge o persona que estigues unida per anàloga relació d'afectivitat o sobre fills subjectes a pàtria potestat menor o incapaç.

dones i nenes que siguin objecte de qualsevol forma de violència, ja sigui a la llar, al lloc de treball, la comunitat o la societat“.

A partir de les declaracions de la ONU, el Parlament Europeu va aprovar una sèrie de resolucions sobre una campanya europea de tolerància zero davant la violència contra les dones. A aquesta resolució es va utilitzar el terme “**violència masclista**”.

Des de principis dels noranta, la Resolució A4-0250/97 de la Unió Europea defensa que la violència masclista es produeix tant en la família com en el lloc de treball o en la societat, i per primer cop es fa servir el concepte “**violència domèstica**”.

Caracteritzar la violència domèstica “expressa molt bé la vulnerabilitat de les dones en l'àmbit de major confiança i aplica la consigna «allò privat és públic», tan estimada al moviment feminista” (Miranda, 2006: 2486), però suposa reduir la violència a una sola de les seves manifestacions: la que s'exerceix per part dels companys sentimentals. El concepte “violència domèstica” estableix fronteres innecessàries entre la llar i l'espai públic, el carrer, en el qual també s'exerceix gran quantitat de violència contra les dones.

El salt conceptual que es produeix a la Llei és un intent d'obrir el fenomen de la “violència domèstica” a altres expressions de la mateixa i de situar el seu origen a les relacions de desigualtat i subordinació de les dones respecte l'home. Per això, en l'actualitat es parla de “**violència de gènere**”, que és aquella que es dirigeix sobre les dones “pel fet mateix de ser-ho, per ser considerades pels seus agressors, els quals els hi falten els drets mínims de llibertat, respecte i capacitat de decisió”.

3.3.2. Institucions mundials contra la violència de gènere

Les Nacions Unides han organitzat quatre conferències mundials sobre la dona, a la Ciutat de Mèxic el 1975, a Copenhaguen el 1980, a Nairobi el 1985 i a Beijing el 1995. Aquesta última ha estat seguida per una sèrie d'exàmens quinquennals.

El 1975, la Comissió de la Condició de la Dona va demanar l'organització de la **I Conferència Mundial sobre la Dona**, coincidint amb l'Any Internacional de la Dona. Es va celebrar en la **Ciutat de Mèxic**; 133 governs van participar-hi. La conferència va definir un Pla Mundial d'Acció per a l'aplicació dels objectius de l'Any Internacional de la Dona, que va oferir un ampli conjunt de directrius per al progrés de la dona.

Després d'aquesta conferència, el Consell Econòmic i Social (ECOSOC) de les Nacions Unides va crear l'Institut Internacional d'Investigacions i Capacitació per a la promoció de la Dona (UN-INSTRAW). És un organisme dedicat a la investigació, capacitació i gestió del coneixement per assolir la igualtat de gènere i l'apoderament de les dones.

La Convenció sobre l'Eliminació de totes les Formes de Discriminació contra la Dona (CEDAW), adoptada el 1979 per l'Assemblea General de l'ONU, sovint es descriu com una declaració internacional de drets per a les dones. Defineix el que constitueix discriminació contra la dona i estableix un programa d'acció nacional per posar fi a aquesta discriminació.

El 1980, 145 Estats membres es van reunir per a la **II Conferència Mundial sobre la Dona a Copenhaguen**. El seu objectiu era examinar els progressos realitzats en l'aplicació dels objectius de la primera conferència mundial, centrant-se en l'ocupació, la salut i l'educació. Un Programa d'Acció va demanar mesures més fortes nacionals per garantir la propietat i el control de la propietat de les dones, així com les millores en la protecció dels drets de les dones a l'herència, custòdia dels fills i la nacionalitat.

El 1985, La **III Conferència Mundial sobre la Dona** va tenir lloc a **Nairobi**, amb 157 estats membres. El mandat de la conferència era aconseguir la igualtat de gènere a nivell nacional i per promoure la participació de les dones en els esforços de pau i desenvolupament.

El 1995, la **IV Conferència Mundial sobre la Dona (Beijing)** va marcar un punt d'inflexió important per a l'agenda global per a la igualtat de gènere. La **Declaració de Beijing** i la Plataforma d'Acció⁸, aprovada per unanimitat pels 189 països, és una agenda per a l'*empoderament*⁹ de les dones i es considera el document de política global clau en matèria d'igualtat de gènere. Aquesta última conferència va ser seguida per una sèrie d'exàmens quinquennals celebrats en el 2000, 2005, 2010 i 2015. Actualment, es troba en procés de preparació, el proper examen, previst pel 2020.

⁸ Per a més informació sobre la Declaració i la Plataforma d'Acció de Beijing podeu consultar la següent pàgina web: <http://www.un.org/womenwatch/daw/beijing/pdf/BDPfA%20S.pdf>; trobareu més informació sobre la campanya Beijing+20 a la pàgina web: <http://beijing20.unwomen.org/es/about>.

⁹ *Empoderament* terme emprat a la IV Conferència Mundial de les Dones de Beijing (Pequín) en 1995, per a referir-se a l'augment de la participació de les dones als processos de presa de decisions i accés al poder. Actualment aquesta expressió comporta també una altra dimensió: la presa de consciència del poder que, individualment i col·lectiva, ostenten les dones i que té a veure amb la recuperació de la seva pròpia dignitat com a persones.

Cal destacar també que el setembre de 2000, l'ONU aprova la **Declaració del Mil·lenni** i es marca com a tercer objectiu de desenvolupament del mil·lenni la necessitat de "promoure la igualtat entre els sexes i l'autonomia de les dones".

A nivell europeu, a finals de 2006 es va crear l'**Institut Europeu de la Igualtat de Gènere** per ajudar als estats membres a realitzar a una millor implementació de les polítiques d'igualtat de gènere¹⁰.

3.3.3. Institucions i mesures de protecció integral contra la violència de gènere a Espanya i a Catalunya

Segons Marugán Pintos (*Eunomia. Revista en cultura de la legalidad*. 2013) a Espanya, la violència de gènere no era visualitzada com a problema, ja que al franquisme no es podia concebre que les dones fossin lesionades i/o maltractades físicament, psíquica o sexual. Així, els termes "abús sexual" o "violència" eren inexistents. Va ser a partir del 1983, quan es crea l'Institut de la Dona, i es comencen a recollir estadístiques a les comissaries de policia i a les Unitats Especials de Dones Polícies. Més tard es van crear mesures de protecció com la Delegació Especial del Govern contra la violència sobre la Dona, l'Observatori Estatal de Violència sobre la Dona i el Fiscal contra la Violència vers la Dona.

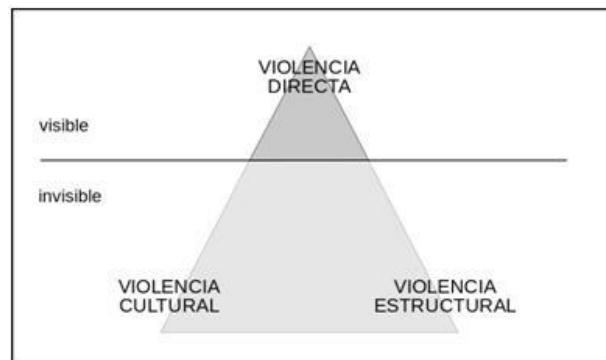
La normativa actual de Catalunya es recull a la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista (i normativa que se'n deriva), mentre que la normativa actual d'àmbit estatal aplica la llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere i altres disposicions legals¹¹.

3.4. Tipus de violència: directa, cultural i estructural

El sociòleg noruec Johan Galtung identifica tres tipus de violència amb una estructura similar a la d'un iceberg, ja que després de la seva part visible sempre hi ha una molt més gran que roman oculta.

¹⁰ Més informació a <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=URISERV:c10938>.

¹¹ Aquestes normatives es poden consultar a: http://dones.gencat.cat/ca/temes/violencia_masclista/normativa/.

FONT: Galtung, Johan (Pioneer of Peace Research, 2013)

La **violència directa**, que correspondria a la punta de l'iceberg, és la manifestació d'alguna cosa, no el seu origen, i és en els orígens on s'han de buscar les causes i es pot actuar amb més eficàcia. La característica principal d'aquest tipus de violència és que la majoria dels seus efectes són visibles. La violència directa no afecta tantes persones com les altres dues, cultural i estructural, que formarien la part oculta de l'iceberg. Com a exemples d'aquesta violència en trobem colpejar, pegar i fins i tot, matar, entre d'altres.

La **violència cultural** és una violència simbòlica, que s'expressa en infinitat de mitjans i compleix la funció de legitimar la violència directa i estructural, així com d'inhibir o reprimir la resposta dels que la pateixen. Hi ha una cultura de la violència en la qual les escoles i altres mitjans de transmissió i reproducció de cultura mostren la història com una successió de guerres, de manera que la vida transcorre en un ambient de violència constant, que es manifesta diàriament en tots els àmbits i a tots els nivells. Podem exemplificar aquesta violència cultural amb el fet que, durant el transcurs de la història de l'ésser humà, els personatges reconeguts per la població han sigut majoritàriament homes.

La **violència estructural** apareix com a resultat de processos *d'estratificació social*¹². És la pitjor de les tres violències perquè és l'origen de totes, la que més mata i afecta més persones. És també un tipus de violència indirecta i en ocasions fins i tot no intencionada. Això provoca que de vegades les causes que produeixen la violència estructural no siguin visibles amb claredat i sigui més complicat enfrontar-s'hi. D'aquest tipus de violència en trobem com a exemples, la societat patriarcal, la tracte de dones i l'esclavitud sexual, entre d'altres.

¹² *Estratificació social* es pot definir com les desigualtats estructurals que existeixen entre els diferents individus (Giddens, 2000). Fa referència a l'ordenació jeràrquica dels membres d'una societat en diferents capes o estrats. En els estrats superiors trobem individus més afavorits i en els estrats inferiors trobem els individus més desfavorits.

3.5. Cicle de la violència física

Lenore E. Walker¹³ (1984) va definir el *cicle de la violència* a partir del seu treball amb dones, i actualment és el model més utilitzat per les/els professionals.

El cicle comença amb una primera fase **d'acumulació de la tensió**, en la qual la víctima percep clarament com l'agressor va tornant-se més susceptible, responent amb més agressivitat i trobant motius de conflicte en cada situació.

La segona fase suposa **l'esclat de la tensió**, en la qual la violència finalment explota, donant lloc a l'agressió.

En la tercera fase, denominada de **lluna de mel** o **penediment**, l'agressor demana disculpes a la víctima, li fa regals i tracta de mostrar el seu penediment. Aquesta fase va reduint-se amb el temps, sent cada vegada més breu i arribant a desaparèixer. Aquest cicle, en el qual al càstig (agressió) li segueix l'expressió de penediment que manté la il·lusió del canvi, pot ajudar a explicar la continuïtat de la relació per part de la dona als primers moments de la mateixa.

Aquest cicle pretén explicar la situació en la qual es dona la violència física, ja que la violència psicològica no apareix de manera puntual, sinó al llarg d'un procés que pretén la submissió i control de la parella.

3.6. Escalada del conflicte

Aprendre a gestionar un conflicte implica ser capaç d'identificar els diferents nivells pels quals un conflicte passa abans d'esclatar (escalada del conflicte), i aprendre a parar l'escalada i reparar el camp emocional reforçant els aspectes positius de la relació.

¹³ Professora a la Universitat de NSU de psicologia i coordinadora de la Concentració de Psicologia Forense Clínica. A més a més, Walker és una membre de la facultat de l'Institut pel Trauma i Victimització a la universitat NSU de Psicologia. Walker és també la Directora Executiva de l'Institut de Violència Domèstica, dedicat a l'educació i formació, recerca i assumptes de política pública al voltant de violència domèstica amb centres afiliats al voltant del món. Walker s'ha donat a conèixer per la seva obra inacabable per a víctimes de violència domèstica i per les seves diverses teories de com i per què s'abusa i diferents mètodes de tractament. És una de les primeres dones a parlar en contra de la violència domèstica i ha fet molt per educar altres sobre la dinàmica de les situacions de violència domèstica. Les teories de la Dr. Walker han aplanat el camí per a la violència familiar i violència contra les dones. Les seves teories s'utilitzen sovint avui com a eines educatives per a aquells que aprenen a ajudar les persones en situacions abusives.

La següent llista mostra diferents nivells d'escalada en un conflicte, des d'un primer sentiment d'incomoditat fins a la crisi final que pot conduir a la dissolució de la relació. El conflicte canvia d'un nivell a un altre, doncs canvia la nostra percepció, actitud, comportaments i sentiments.

Incomoditat: sensació intuïtiva que alguna cosa va malament, amb algú o amb el grup.

Incidents: alguna cosa poc important que ens irrita, i que tendim a oblidar.

Malentesos: es produeixen per una comunicació deficient i per falta de claredat en les expectatives.

Tensió: estat permanent que acompanya les nostres interaccions amb algunes persones, caracteritzat per una abundància d'actituds negatives, es vol fer mal.

Crisis: s'alliberen les emocions reprimides, pot haver-hi violència.

3.7. Conseqüències psicològiques de la violència de gènere per a la dona maltractada

La síndrome de la dona maltractada, definit per Walker (1994) i Dutton (1992), es defineix com una adaptació a la situació adversa caracteritzada per l'increment de l'habilitat de la persona per afrontar els estímuls adversos i minimitzar el dolor, a més de presentar distorsions cognitives, com la minimització, negació o dissociació, i pel canvi en la forma de veure's a si mateixes, als altres i al món. També poden desenvolupar els símptomes del trastorn d'estrès posttraumàtic, sentiments depressius, de ràbia, baixa autoestima, culpa i rancor; i solen presentar problemes somàtics, disfuncions sexuals, conductes addictives i dificultats en les seves relacions personals.

Enrique Echeburúa (1998) equiparà aquests efectes al trastorn d'estrès posttraumàtic, els símptomes del qual i característiques, sens dubte, apareixen en moltes d'aquestes dones: re-experimentació del succés traumàtic, fugida de situacions associades al maltractament i augment de l'activació. Aquestes dones tenen dificultats per dormir i malsons en les quals reviu el passat, estan contínuament alerta, hipervigilants, irritables i amb problemes de concentració.

A més, l'alt nivell d'ansietat genera problemes de salut i alteracions psicossomàtiques, i poden aparèixer problemes depressius importants.

3.7.1. Desenvolupament de la síndrome de la dona maltractada

Marie-France Hirigoyen¹⁴ diferencia dues fases en les conseqüències, les que es produeixen en la fase de domini i a llarg termini.

En la primera fase, la dona està confusa i desorientada, arribant a renunciar a la seva pròpia identitat i atribuint a l'agressor aspectes positius que l'ajuden a negar la realitat. Es troben esgotades per la falta de sentit que l'agressor imposa a les seves vides, sense poder comprendre el que succeeix, soles i aïllades del seu entorn familiar i social, i en constant tensió davant qualsevol resposta agressiva de la seva parella.

Marie-France Hirigoyen parla de conseqüències a llarg termini referint-se a les etapes per les quals passen les víctimes a partir del moment en què s'adonen del tipus de relació en la qual estan immerses. Durant aquesta fase, les dones passen un xoc inicial en el qual se senten ferides, estafades i avergonyides, a més de trobar-se apàtiques, cansades i sense interès per res.

3.8. Resiliència

La **resiliència** és la capacitat d'afrontar l'adversitat creant els recursos psicològics per sortir enfortits i aconseguir un estat d'excel·lència professional i personal.

Tanmateix, aquest concepte té diverses accepcions. En enginyeria, la resiliència d'un material és la capacitat d'absorbir energia abans de començar a deformar-se plàsticament, per a la traumatologia és la capacitat del teixit ossi de créixer en sentit correcte després d'una fractura. Etimològicament, la paraula resiliència, del llatí RESILIRE, significa comprimir-se o rebotar com un mol. En la psicologia clàssica està molt relacionada amb la capacitat de recuperació davant crisis emocionals; en canvi, per a la psicologia positiva és la capacitat de recuperació i de creixement posttraumàtic i segons la neurociència, la resiliència és la capacitat per afrontar una situació adversa, superar-la i sortir enfortit.

¹⁴ Doctora a medicina, especialitzada en psiquiatria, psicoanàlisi i psicoteràpia familiar. Inicià el 1985 seminaris i conferències sobre gestió de l'estrès. Estudia a Estats Units, a l'especialitat de victimologia, una branca de la criminologia que analitza les seqüeles psíquiques a les persones que han patit agressions.

3.9. Prevenció de la violència de gènere

El principal camí per acabar amb la violència de gènere és la prevenció. Això inclou, per descomptat, un canvi global en la forma de veure les relacions entre dones i homes, un qüestionament dels rols socials i estereotips, del llenguatge, etc. Aquests canvis han de partir de les persones adultes amb l'objectiu que es transmetin eficaçment a nens i nenes.

Totes les dones podem prevenir i evitar implicar-nos en una relació que pot arribar a ser violenta. En primer lloc, cal detectar manipulacions, aproximacions no sol·licitades, desconfiar de promeses que no tenen sentit en un moment de la relació, tenir clar que dir que “no” a alguna cosa no és negociable, allunyar-se quan aquesta persona que se t'apropa tractant de fer-nos veure que tenim molt en comú o que li devem alguna cosa. Per tot això és molt important confiar en la nostra intuïció, detectar possibles sensacions de desassossec. Quan coneixem algú, l'avaluem igualment, valorem si aquesta persona encaixa amb nosaltres; només cal que a partir d'ara incloguem també aquests punts si volem prevenir trobar-nos en una relació violenta. Valorem les seves idees sexistes, com van ser les seves relacions anteriors (si va trencar ell o no, com parla d'elles...), etc.

A més, hem de repassar les nostres pròpies idees respecte a l'amor i la parella, el paper de la dona a la relació, a què s'ha de renunciar per amor, etc.

I abans de res, hem de conèixer-nos a nosaltres mateixes i tenir clars els nostres valors. Si els valors de l'altra persona entren en conflicte amb els nostres, hem de saber reconèixer-ho i no acceptar en cap cas renunciar a allò que és important per a nosaltres com a dones.

3.10. Les cançons com a forma de perpetuar estereotips culturals

Segons Pablo Sisfontes Guillarte¹⁵ la influència de la paraula en les cançons populars, el quotidià, la qual cosa veiem, escoltem i vivim són poderoses eines d'aprenentatge durador en la construcció de les representacions culturals relatives al gènere. Destaca la influència de les lletres de les cançons populars en la construcció de la identitat masculina. A més, com això determina les relacions entre els subjectes, siguin homes i dones, planteja la necessitat de trencar amb models sexuals estereotipats que generen la violència contra les dones i alguns homes, en un context d'una societat

¹⁵ Educador, graduat de la Universitat Nacional (UNA), Costa Rica. Doctor en Educació, Universitat La Salle, Costa Rica. Professor i investigador de la Divisió d'Educació Bàsica del Centre de Recerca i Docència en Educació (*CIDE) de la Universitat Nacional, Costa Rica. Actualment és el director de la Divisió d'Educació Bàsica del Centre de Recerca i Docència en Educació (*CIDE) de la Universitat Nacional, Costa Rica.

patriarcal, per poder aconseguir una societat més democràtica i equitativa, sobre la base del principi d'igualtat.

Una de les lliçons que aprens d'infant interioritzant algunes cançons és la següent. Per una banda, les dones poden ser vistes com a objectes. Per altre banda, les dones i els homes són diferents, doncs elles poden ser la possessió d'ells. Així és com s'aprèn a veure natural qualsevol manifestació de poder sobre les dones. Alhora, amb aquest exemple, és possible manifestar, d'entrada, com la música pot i exerceix una tremenda influència en l'aprenentatge. En aquest cas, la societat ensenya els seus valors i els entronitza en les ments tendres dels nens per perpetuar-se en els seus models de dominació, a partir de la discriminació que sorgeix de tractar de manera diferent a les persones dependent del seu sexe, tal com afirma Lamas¹⁶ (1994). És evident que en les cançons que escoltem en la infantesa (els *boleros* i *ranxeres*, per citar dos gèneres) i quan arribem a adults (les *balades* i la música *troba*, per citar-ne dos més) resulten ser, en la categoria de gènere, poderoses eines que utilitza la societat per simbolitzar la diferència sexual i establir normes i expectatives socials sobre els papers, les conductes i els atributs de les persones, en funció dels seus cossos (Lamas, 1994). Per tant, és possible afirmar que la societat utilitza, les cançons i música popular per interioritzar aquests valors de gènere com a experiències de vida quotidiana.

Segons Lozanov¹⁷ (2005), pare de la pedagogia desugestiva, amb ajuda de la música és possible aprendre mitjançant processos de "pseudoactivitat" i relaxació, d'una forma accelerada i eficaç, pràcticament qualsevol informació, doncs es potencien les capacitats paraconscients.

Una altre de les lliçons que aprens d'infant interioritzant algunes cançons és que els homes no fan petons ni abraçades, com per exemple se'ns canta a la cançó popular "*Los hombres no lloran ni con las tripas por fuera*": això és cosa de dones. Així és com es va construir, des d'una òptica masculista, la cultura de gènere i els conceptes de masculinitat i feminitat, com elements diferenciats i complementaris. Fins i tot els sentiments d'homofòbia i xenofòbia també són reproduïts com una reacció natural. Això es pot veure en cançons de Beenie Man, on es poden llegir lletres com: «*Soy un sueño de la nueva Jamaica, ven y ejecuta a todos los gays*». També en cançons de Sizzla es poden

¹⁶ Antropòloga, va estudiar etnologia a l'Escola Nacional d'Antropologia i Història i va realitzar mestratge i doctorat en Ciències Antropològiques per la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic. Ha estat integrant de comitès editorials en la UNAM i al Fondo de Cultura Econòmica. És sòcia fundadora del diari La Jornada i fundadora de la revista FEM, la primera revista feminista a Mèxic. Ha estat la directora de la revista Debat feminista des de la seva fundació en 1990 i és editorialista de la revista Processo i del diari espanyol El País.

¹⁷ Educador i psicòleg búlgar que va sorgir en els anys 1970 com una destacada figura en el camp de l'aprenentatge accelerat amb la seva teoria de suggestopèdia, on diverses tècniques, incloent la respiració i la música, van ser trobats per realçar o millorar l'estudi.

trobar lletres agressives com «*Dispara al maricón, mi gran pistola, ¡boom!*», o en versos de Nuh Fi Wi Faul, d'Elephant Man, com: «*¡Maricón, muérete! / por favor, recuerda lo que te digo / dáme lo / dispárale como a un pájaro*».

3.11. Les cançons com a instrument per a conscienciar i lluitar contra la violència de gènere

La música, des dels seus inicis, ha estat per a l'ésser humà un instrument per a poder expressar els seus sentiments, fins i tot aquells no exterioritzats amb anterioritat per temor al rebuig.

Per aquest motiu, la música es concep com un art amb el qual, mitjançant uns sons produïts per instruments normalment seguits d'una veu humana, s'explica o es reivindiquen uns sentiments determinats del propi compositor, que es volen transmetre a tota la societat o a un petit sector d'aquesta. I, és clar, entre aquests sentiments, està la violència de gènere.

En gèneres musicals de tot tipus trobem cançons on el compositor denuncia casos reals o hipotètics de maltractament, o simplement utilitza la seva lletra per a conscienciar als maltractadors, als maltractats o a la societat que tothom ha de tenir una tolerància zero davant la violència de gènere.

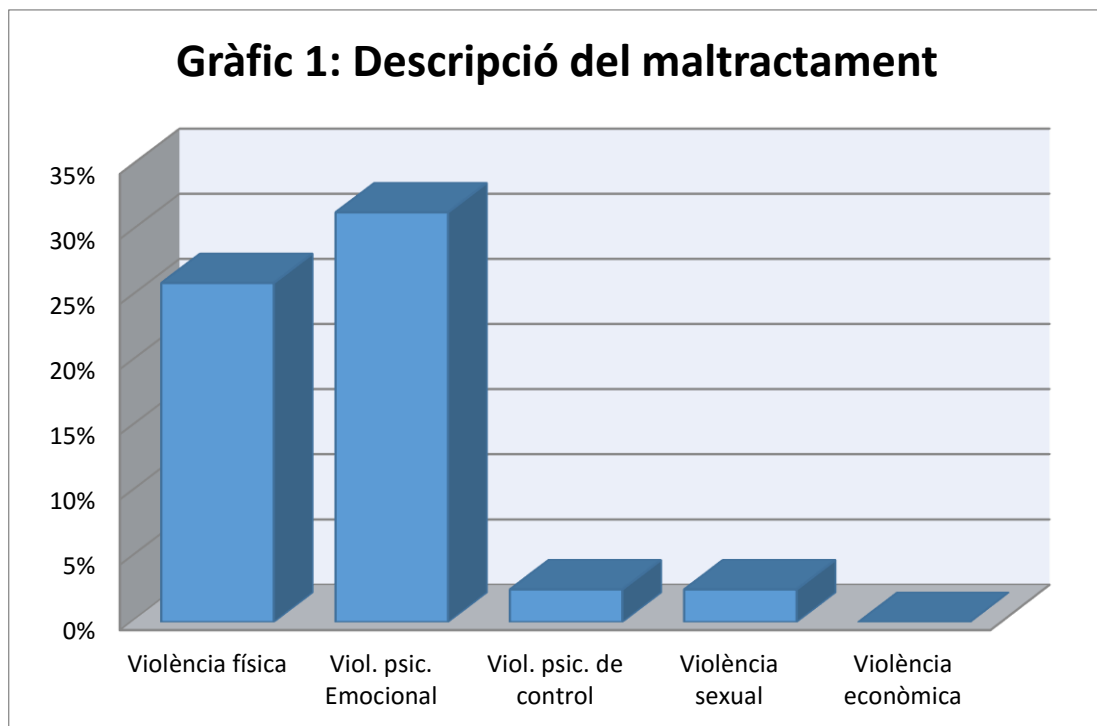
Gràcies a la música, els joves podem aprendre a distingir quines cançons transmeten un missatge d'igualtat entre els dos membres de la parella i quines perpetuen l'estereotip d'una relació de control del noi sobre la noia.

4. MARC PRÀCTIC: ANÀLISI DE DADES

Per a realitzar l'anàlisi de dades, he triangulat els tres tipus d'indicadors que he fet servir per analitzar cadascuna de les cançons:

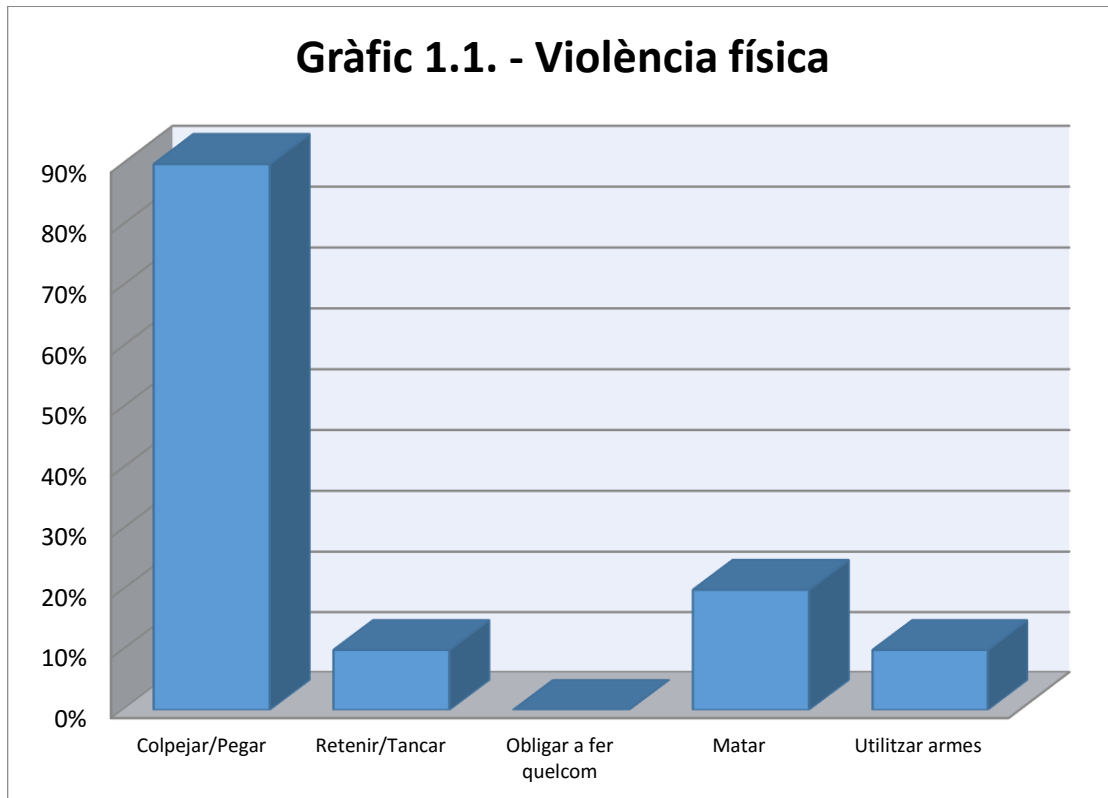
1. Descripció del maltractament
2. Reaccions davant el maltractament
3. Concepte de l'amor

Pel que fa a la **descripció del maltractament**, la primera evidència que s'observa quan analitzem les dades obtingudes és que la violència econòmica no és esmentada en cap cançó. A més, podem afegir que la violència econòmica i la violència sexual són esmentades de forma molt esporàdica en només un 2'5%. D'altra banda, la violència física i psicològica emocional tenen una incidència molt superior, d'un 26% i d'un 31'43% respectivament. Per tant, és molt significatiu que tan sols es parli de 2 dels 5 tipus de violència presents en un maltractament, i que, a més, d'aquestes dues, no es mostri tot l'abast de la seva gravetat.

FONT: Elaboració pròpia

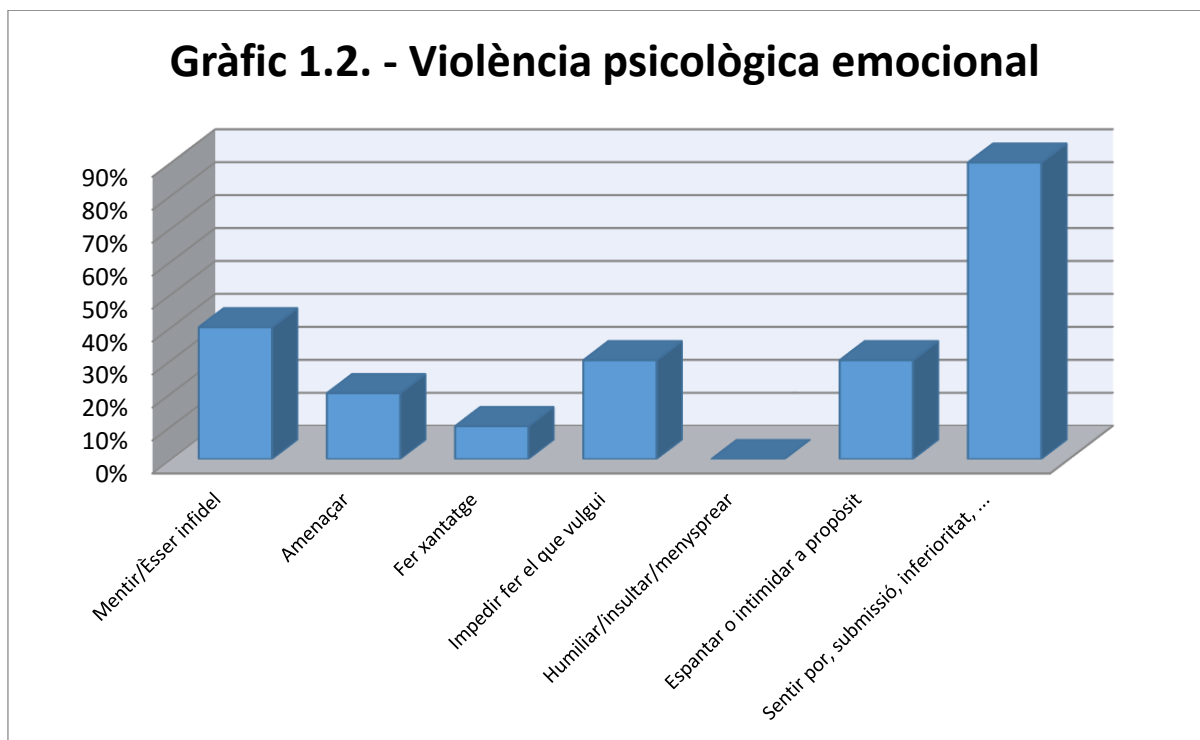
Si analitzem en detall els **indicadors de violència física**, es pot destacar que el més emprat (en un 90% de les cançons) és *colpejar o pegar*. Respecte als indicadors d'obligar a fer alguna cosa i utilitzar armes, només a una de cada deu cançons se'n parla, i de matar en canvi, en dues de cada deu.

FONT: Elaboració pròpia

Curiosament, aquest tipus de violència és descrit en les cançons majoritàriament des de la perspectiva d'un *testimoni masculí* (50%), o *femení* (21'43%). En canvi, només és descriu aquest tipus de violència des de la perspectiva de la *víctima* o bé de *l'agressor* en un 14'24%.

Si mirem els indicadors corresponents a la **violència psicològica emocional**, hi destaquen el de *sentiment de por, submissió o inferioritat* per la seva reiteració (un 90%) i el d'humiliar, insultar o menysprear, per la seva absència. En canvi, *espantar o intimidar a propòsit* i *impedir fer el que vulgui* tenen una presència en tres de cada deu cançons, *mentir o ésser infidel* apareixen en quatre de cada deu, *amençar* en dos de cada deu cançons, i *fer xantatge* en una de cada deu.

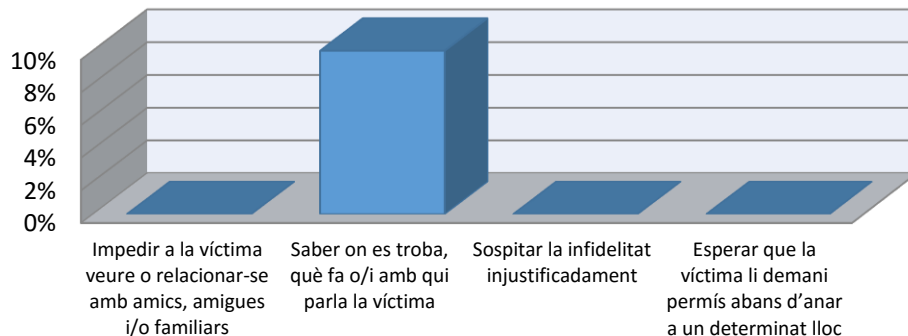

FONT: Elaboració pròpia

Aquest tipus de violència és normalment descrita des del punt de vista de la *víctima* i d'un *testimoni masculí* amb un 28%. No obstant això, es pot veure com el percentatge de la visió del maltractament des de la perspectiva de l'*agressor*, s'aproxima molt als anteriors (24%). La perspectiva que menys descriu aquest tipus de violència és la d'un *testimoni femení*, amb un 20%.

Per altra banda, la **violència psicològica de control**, com ja he esmentat, té una incidència mínima d'un 2,5% a les cançons, degut l'absència dels indicadors següents: *impedir a la víctima veure o relacionar-se amb amics, amigues i/o familiars; sospitar la infidelitat injustificadament; i esperar que la víctima li demani permís abans d'anar a un determinat lloc*. Només en un 10% de les cançons apareix l'indicador *saber on es troba, què fa o/i amb qui parla la víctima*.

Gràfic 1.3. - Violència psicològica de control

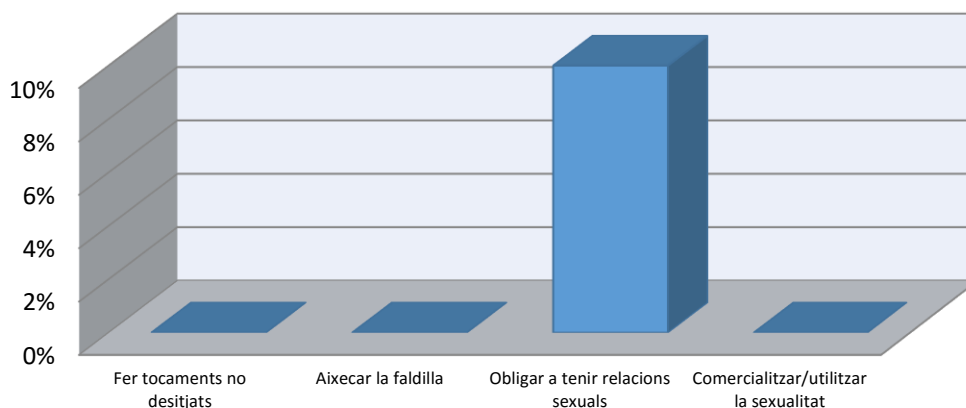

FONT: Elaboració pròpia

El fet que aquest tipus de violència hagi estat descrita en només una de les deu cançons i en tan sols un dels indicadors, en aquest cas des de la perspectiva de l'agressor, explica que la presència de les altres perspectives (*víctima, testimoni masculí i testimoni femení*) sigui inexistent.

El mateix passa la **violència sexual**: n'hi ha un indicador que té una presència d'un 10% (obligar a tenir relacions sexuals) i els altres són absents (*fer tocaments no desitjats, aixecar la faldilla, i comercialitzar o utilitzar la sexualitat*).

Gràfic 1.4. - Violència sexual

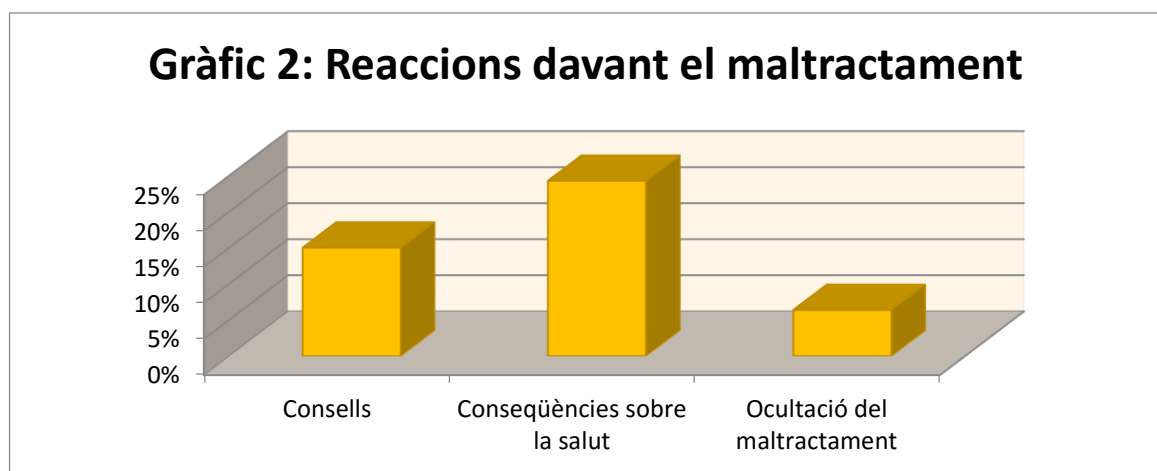

FONT: Elaboració pròpia

En aquest cas, en canvi, la violència es narra des de la perspectiva del *testimoni masculí*, per la qual cosa, en té el 100%, i les altres perspectives (*víctima, agressor i testimoni femení*) un 0%.

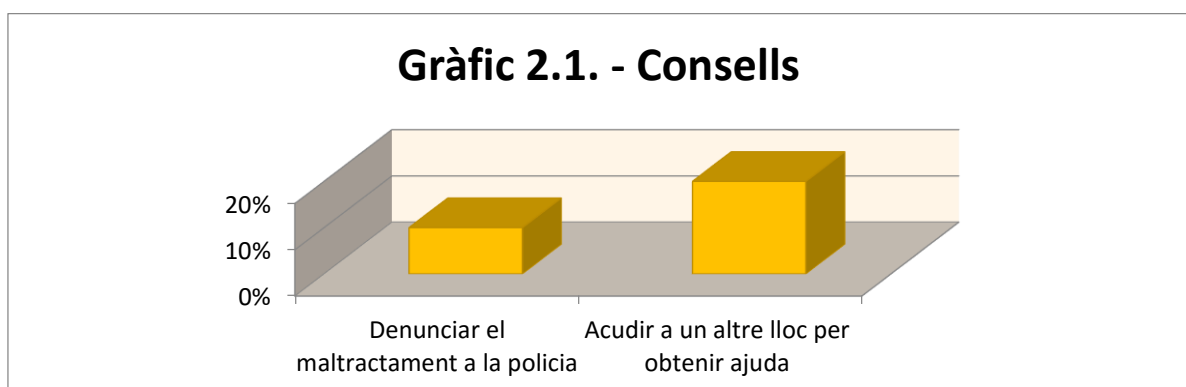
Per contra, de la **violència econòmica** no s'esmenta cap dels seus indicadors (*impedir el maneig dels propis ingressos, ocultar ingressos, condicionar el lliurament de diners i prohibir treballar o estudiar fora de la llar*). Per tant, no s'ha pogut veure a quina visió del maltractament hi predomina aquest tipus de violència.

En quant a les **reaccions davant el maltractament**, s'aconsella a la víctima, es descriuen conseqüències psicològiques i s'oculta el maltractament en un 15%, 24'29% i 6'36%, respectivament, de les cançons analitzades. De manera que podem afirmar que no és usual trobar cançons on s'oculti el maltractament o s'aconselli a la víctima.

FONT: Elaboració pròpia

S'aconsella *anar a la policia* només en un 10% de les cançons, i *acudir a un altre lloc per a obtenir ajuda* en un 20%. Aquests consells són donats des de la perspectiva dels testimonis, tant masculí com femení, amb un 33'34% i un 66'67% respectivament, mai per part de la víctima ni de l'agressor.

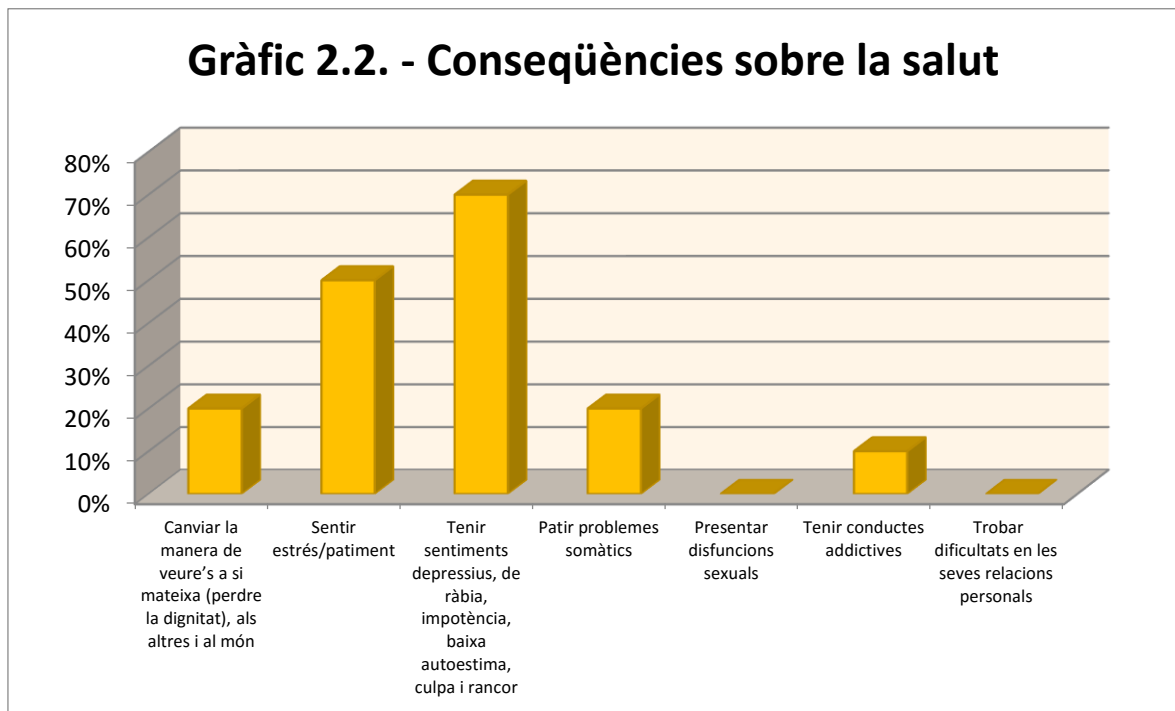

FONT: Elaboració pròpia

Dintre de les **conseqüències sobre la salut** hi predomina amb un 70% els *sentiments depressius, de ràbia, impotència, baixa autoestima, culpa i rancor.*, seguits de l'indicador de *sentir patiment i*

estrès, en un 50% de les cançons. A més, també hi són presents els indicadors de *canviar la manera de veure's a si mateixa, als altres i al món*, i de *patir problemes somàtics*, en un 20%, i l'indicador de *tenir conductes addictives*, en un 10% de les cançons.

S'ha de destacar també l'absència dels indicadors següents: *presentar disfuncions sexuals* i *trobar dificultats en les seves relacions personals*.

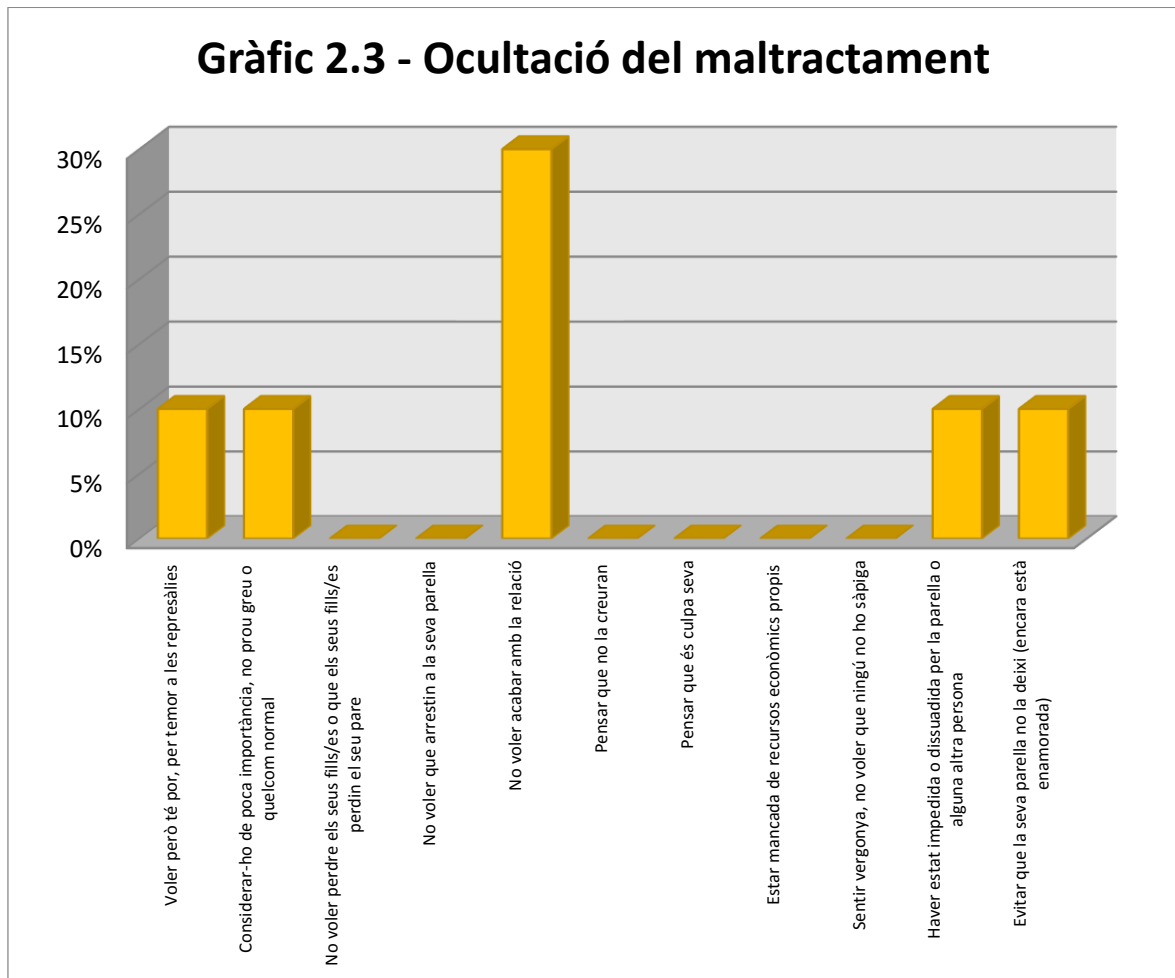

FONT: Elaboració pròpia

Segons l'anàlisi de les visions del maltractament, aquesta violència és més descrita des del punt de vista d'un *testimoni masculí*, amb un 37'5%. Tanmateix, es pot veure com el percentatge de la visió del maltractament des de la perspectiva de la *víctima* s'aproxima a l'anterior (30%), seguit de prop pel de la visió segons el *testimoni femení*, amb un 25%. La perspectiva que menys descriu aquest tipus de violència és la de *l'agressor*, amb només un 12'5%.

Sobre els indicadors de **l'ocultació del maltractament**, el més emprat, i tan sols el trobem en 4 de les 10 cançons, és el de *no voler acabar amb la relació*. Cal assenyalar també l'ampli ventall de paràmetres que no surten mencionats: *no voler perdre els seus fills/es o que els seus fills/es perdin el seu pare*, *no voler que arrestin a la seva parella*, *pensar que no la creuran*, *pensar que és culpa seva*, *estar mancada de recursos econòmics propis*, *sentir vergonya* o *no voler que ningú no ho sàpiga*.

D'altra banda, destacar que apareixen amb un mateix percentatge (10%) quatre raons d'ocultació del maltractament: *haver estat impedida o dissuadida per la parella o una altra persona, voler però tenir por per temor a les represàlies, considerar-ho de poca importància, no prou greu o quelcom normal i evitar que la seva parella no la deixi.*

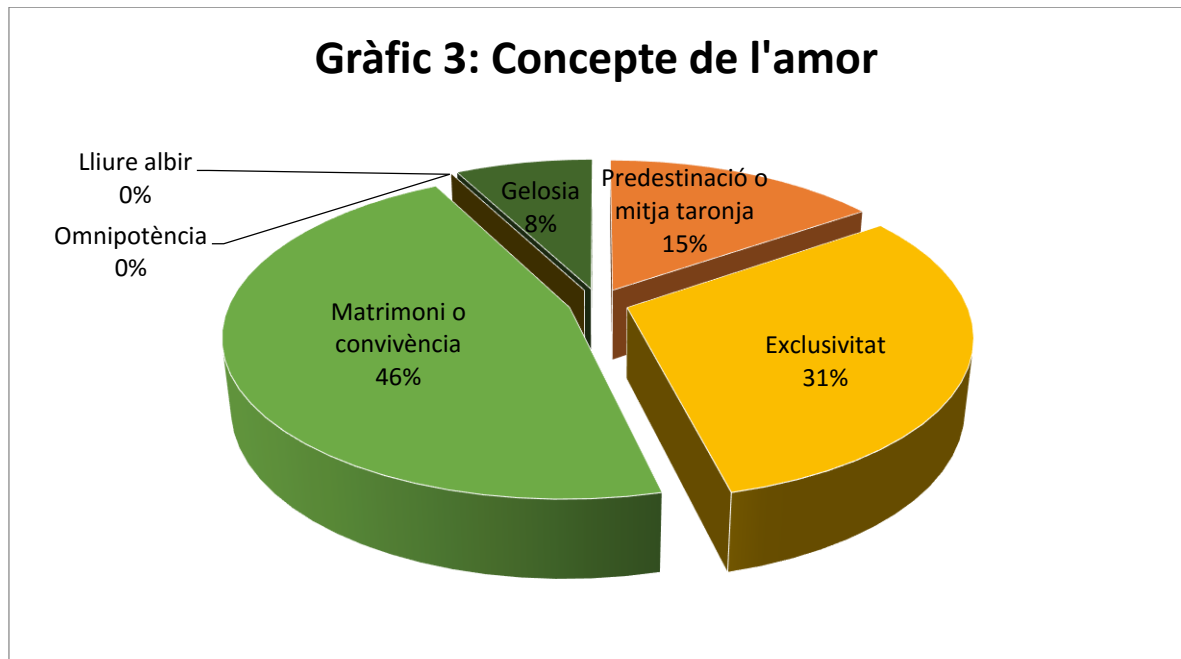
FONT: Elaboració pròpia

Pel que fa a l'anàlisi per visions del maltractament, es constata que la perspectiva més usual per exposar la seva ocultació és segons la perspectiva d'un *testimoni masculí*, amb un 37'5%. També és usual fer-ho des de la perspectiva del *testimoni femení* o de la *víctima*, amb un 25% cadascun. En canvi, el punt de vista de *l'agressor* només apareix en un 12'5% dels casos.

El **concepte de l'amor** ha estat analitzat en funció de les veus i no pas de les cançons, ja que en algunes n'hi havia duets i cada membre de la parella tenia diferents punts de vista sobre el concepte d'amor. En síntesi, podem veure que a les veus de les cançons el concepte més emprat és el de

matrimoni (en un 46'15% dels casos), mentre que els conceptes de *lliure albir* i *omnipotència* no apareixen en cap cançó.

En segon lloc, hi trobem el concepte d'amor entès com **exclusivitat**, present en un 30'77% de les veus de les cançons. I, finalment, amb una presència molt més reduïda, hi apareixen els conceptes de *predestinació (o mitja taronja)* i de *gelosia*, amb un 15'38% i un 7'69%%, respectivament.

FONT: Elaboració pròpia

Si triangulem aquestes dades sobre el concepte d'amor amb les obtingudes sobre la descripció del maltractament i amb les de les reaccions davant el maltractament, trobarem noves dades força significatives.

D'una banda, podem veure com des de la perspectiva de la víctima, un 50% de les veus conceben l'amor com a matrimoni i l'altre 50% el conceben com a predestinació. A més, els indicadors de descripció del maltractament més recurrents en aquestes cançons són els de violència psicològica de control (en un 75% d'aquestes cançons), els de violència física i d'ocultació del maltractament (en un 50%), i en menor mesura, les conseqüències sobre la salut (en un 25%).

Per altra banda, des de la perspectiva testimoni femení, la majoria de les veus (en un 66'67%) conceben l'amor com a matrimoni però l'altre terç de les veus el concep com d'exclusivitat, i els indicadors més emprats i comuns en aquestes cançons són els que descriuen la violència física, la

violència psicològica de control i les conseqüències sobre la salut (també en un 66'67%), a molta distància dels indicadors d'ocultació del maltractament i de consells (en un 33,33%).

Si ho fem des de la perspectiva del testimoni masculí, totes les veus conceben l'amor com a matrimoni, i també totes utilitzen a les cançons els indicadors de la violència física, la violència psicològica emocional i les conseqüències sobre la salut, i utilitzen amb un 25% els que descriuen la violència sexual, l'ocultació del maltractament i els consells.

En canvi, si ho analitzem des de la perspectiva de l'agressor, totes les veus conceben l'amor com a exclusivitat (i gelosia, també). En totes les cançons d'aquestes característiques s'exposa la violència psicològica emocional, i en un 50% de les cançons s'exposa la violència física, les conseqüències sobre la salut i l'ocultació del maltractament.

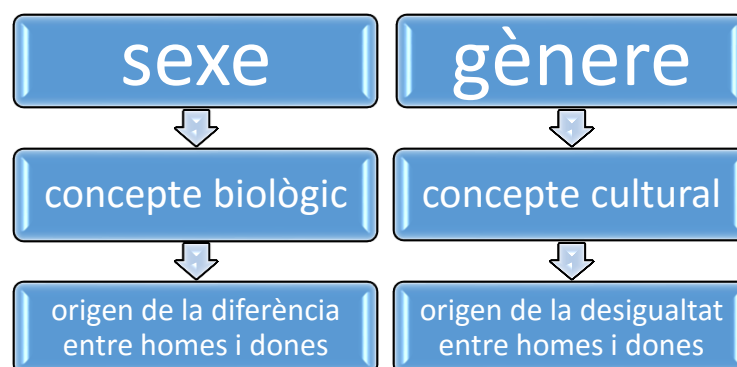
Per últim, cal destacar que la majoria de les cançons analitzades que parlen de violència de gènere tendeixen a ser cantades des de la perspectiva d'un testimoni masculí (en un 42'96% dels casos). A més distància es presenten des de la perspectiva de l'agressor (en un 23'28%), d'un testimoni femení (en un 17'82%) o segons la perspectiva de la víctima (en només un 15'94% de les cançons).

5. CONCLUSIONS

Un cop realitzat l'estudi bibliogràfic sobre la violència de gènere (recollit en el marc teòric) i després d'haver efectuat l'anàlisi de dades extretes a partir dels indicadors absents i presents en les lletres de deu cançons escollides, he pogut arribar a les conclusions que presento a continuació.

Malgrat que vivim al segle XXI, la violència de gènere és encara una de les pitjors lacres de la nostra societat i ho continuarà sent perquè mentre existeixi una societat patriarcal hi haurà violència de gènere. Així doncs, necessitem crear una nova societat basada en la igualtat. Ara bé, l'educació en aquests valors d'igualtat de gènere s'ha de transmetre a les noves generacions no només des dels centres educatius sinó també des de casa i amb la complicitat dels organismes de l'estat, que han de vetllar per l'aplicació de polítiques de prevenció de violència de gènere efectives.

La principal causa de la violència de gènere és la desigualtat de gènere. Per a justificar aquesta desigualtat, el model actual de societat patriarcal ha establert una falsa analogia que equipara la diferència física entre homes i dones, que ve donada pel sexe de cada persona (característiques biològiques), amb una diferència de rols de gènere marcada pel gènere de les persones (característiques socialment construïdes del femení i del masculí).

L'anàlisi de dades confirma la teoria del triangle de la violència de Galtung: a totes les cançons que tracten el tema de la violència de gènere només es mostra una part del maltractament, la que fa referència a la violència física i a la violència psicològica emocional. Aquesta part es correspondria amb la punta de l'iceberg, deixant oculta la part més important de l'estructura de l'iceberg:

pràcticament en cap de les cançons analitzades es parla dels altres tres tipus de violència: la psicològica de control, la sexual i l'econòmica.

Aquesta manca de denúncia de la violència simbòlica i estructural en les cançons ens porta a la conclusió que no estem utilitzant el recurs de la cançó protesta o cançó denúncia amb prou eficàcia. Aquest és un aspecte en què caldria incidir i treballar molt més perquè la música és un dels mitjans de comunicació més importants i influents a la nostra societat per tal de transmetre idees i d'inculcar valors i principis.

D'altra banda, si ens fixem en quines són les reaccions que s'observen davant del maltractament, la majoria de cançons es centren en la descripció de les conseqüències sobre la salut de la víctima, mentre que només en un 15% es mira d'aconsellar la víctima, i gairebé sempre des de la perspectiva d'un testimoni femení (en dues de cada tres cançons analitzades). També és molt significatiu que únicament s'aconselli anar a denunciar a la policia en una de les cançons analitzades.

Igualment alarmant resulta haver detectat que la reacció d'ocultació del maltractament per part de la víctima és recoll només en una de les cançons, quan, per desgràcia és un fenomen molt habitual en aquests casos. Aquestes dades contrasten amb els resultats publicats pel Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat del Govern d'Espanya a la "*Macroencuesta Violencia contra la mujer 2015*", que reconeix que només el 45% de les dones que han patit violència física i/o violència sexual i/o por de la seva parella o exparella han acudit a algun servei mèdic, legal o social per demanar ajuda (v. Annex II)

Un altre element a destacar és que la gran majoria de les cançons que tracten la violència de gènere ho fan des d'una veu masculina, ja sigui des de la perspectiva del testimoni o bé de la de l'agressor. Aquest factor pot explicar per què en tantes cançons només es fa incidència en aquells indicadors de violència de gènere que no es poden obviar (violència física), però es deixen de banda altres que són tant o més importants.

Per últim, també és interessant assenyalar que el concepte d'amor canvia segons si s'expressa des del punt de vista de la víctima, de l'agressor o dels testimonis. Entre les víctimes predomina la concepció de l'amor com a predestinació (el mite de la mitja taronja). Pels agressors, en canvi, l'amor és vist com a exclusivitat. Per últim, pels testimonis, l'amor condueix al matrimoni i és la base d'aquest.

Con a conclusió final, ha quedat palès en aquest treball que la violència de gènere ha estat i continua sent un delictes permès i ocult deliberadament en moltes ocasions per la nostra societat patriarcal, davant del qual el principal mecanisme de defensa és l'educació per a la igualtat efectiva d'homes i dones. En aquest sentit, les cançons poden ser un instrument de gran repercussió per conscienciar la societat de les diferents formes de maltractament que pateix la dona, alertar sobre les seves conseqüències, informar de les possibles alternatives per poder fugir dels maltractaments i denunciar els estereotips culturals sexistes existents en les relacions de parella. En definitiva, les cançons són un recurs poderós que es pot explotar més i millor al servei de la cultura per la igualtat de gènere.

6. FONTS D'INFORMACIÓ

Ajuntament de València. Regidoria d'educació i universitat popular. 150 canciones para trabajar la prevención de la violencia de género en el marco educativo.

<<http://www.educatolerancia.com/pdf/150%20canciones%20para%20trabajar%20la%20prevencion%20de%20la%20violencia%20de%20genero%20en%20el%20marco%20educativo.pdf>>

[consulta: 4/04/2015]

ALBERDI, Inés i MATAS, Natàlia. La violència domèstica - Informe sobre els maltractaments a dones a Espanya. Obra social La Caixa. Col·lecció Estudis Socials Núm.10.

<https://obrasocial.lacaixa.es/deployedfiles/obrasocial/Estaticos/pdf/Estudios_sociales/vol10_ca.pdf> [consulta: 17/09/2015]

AMNIS. Revue de civilisation contemporaine Europes / Amériques. El sistema sexo-género en los movimientos feministas.

<<https://amnis.revues.org/537#ftn5>> [consulta: 9/08/2015]

Ayuntamiento de Sevilla. Material didáctico de apoyo al Programa Educar en Igualdad.

<<http://www.sevilla.org/ayuntamiento/areas/area-de-familia-asuntos-sociales-y-zonas-de-especial-actuacion/a-mujer/violencia-de-genero/educar-en-igualdad/cuadernillo-para-el-profesorado>> [consulta: 12/07/2015]

Definición ABC. Definición de equidad de género.

<<http://www.definicionabc.com/social/equidad-de-genero.php>> [consulta: 15/09/2015]

Delegación del Gobierno para la Violencia de Género. Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad. Macroencuesta de violencia contra la mujer 2015. Avance de resultados.

<http://www.violenciagenero.msssi.gob.es/violenciaEnCifras/macroencuesta2015/pdf/AVANCE_MACROENCUESTA_VIOLENCIA_CONTRA_LA_MUJER_2015_05-04-15.pdf> [consulta: 21/06/2015]

Elepe: Revista musical. ¡Denunciemos con la música! Canciones contra la violencia de género.

<<http://www.elepe.com/noticia/denunciemos-con-la-musica-canciones-contra-la-violencia-de-genero-1040>> [consulta: 1/04/2015]

Escola d'Administració Pública de Catalunya. Generalitat de Catalunya. 3.1. Conceptes de referència per entendre la raó de les desigualtats entre homes i dones joves. 3.1.1. Patriarcat, androcentrisme i sexisme.

<http://virtual.eapc.cat/file.php/1/continguts_cursos_EAPC/Joventut/modul_inclusio/100_conceptes/101_patriarcat.html> [consulta: 12/08/2015]

EUROPA FM. Especiales. Canciones que denuncian la violencia de género y el maltrato a la mujer.

<http://www.europafm.com/especiales/canciones-que-denuncian-violencia-genero-maltrato-mujer_2013112500173.html> [consulta: 7/04/2015]

GAIA EDUCATION. 2b. Habilidades de facilitación: Toma de decisiones y Resolución de conflictos. La escalada del conflicto.

<http://cv.uoc.edu/web/~mcooperacion/aulas/gaia_esp/Social/Facilitacion/EscaladaConfl.html> [consulta: 12/08/2015]

GARCÍA HERNÁNDEZ, Concha. Violencia de genero.

<http://www.psicoterapeutas.com/violencia_de_genero.html> [consulta: 12/07/2015]

Guía violència de género – VSV [Vida Sin Violencia]. Sobre la Violencia de Género. Violencia de Género y Naciones Unidas I Definiciones. Trata I Mutilación genital. Ciclo de la violència. Mitos y falsas creencias.

<<http://www.guiaviolenciadegenero.com/sobre-la-violencia-de-genero.php>> [consulta: 10/09/2015]

Hombres contra el maltrato. CIEN AUT@RES CONTRA EL MALTRATO. 80 videos musicales// canciones que hablan sobre violencia doméstica.

<<http://hombrescontraelmaltrato.blogspot.com.es/2013/03/mas-de-60-videos-musicalescanciones-que.html>> [consulta: 7/04/2015]

IER. Instituto Español de Resiliencia. Concepto de Resiliencia.

<<http://resiliencia-ier.es/resiliencia/resiliencia>> [consulta: 13/08/2015]

Institut Català de les Dones. Generalitat de Catalunya. Normativa sobre violència masclista.

<http://dones.gencat.cat/ca/temes/violencia_masclista/normativa/> [consulta: 10/09/2015]

Instituto de Sexología. Guia para jóvenes sobre la prevencion de violencia de género MP3
¿Reproduces sexismo?MP4.

<www.institutodesexologia.org> [consulta: 27/08/2015]

Made Man - gentlemen welcome. 10 songs about violent relationship.

<<http://www.mademan.com/mm/10-songs-about-violent-relationships.html>> [consulta: 30/03/2015]

MARUGÁN PINTOS, Begoña. Violencia de género. (març de 2013) *Eunomía, Revista en cultura de la legalidad*, (Nº 4. [226-233].ISSN: 2253-6655).

MÚSICA.COM – Letras de canciones, vídeos de música, wallpapers...

<<http://www.musica.com>> [consulta: 11/07/2015]

ONU Mujeres – Entidad de las Naciones Unidas para la igualdad de género y el empoderamiento de las mujeres. Principales leyes, instrumentos y acuerdos internacionales y regionales.

<<http://www.endvawnow.org/es/articles/1125-principales-leyes-instrumentos-y-acuerdos-internacionales-y-regionales.html>> [consulta: 10/09/2015]

SISFONTES GUILARTE, Pablo. Más allá del genero (30 de juny de 2011). *Revista Electrónica*, Vol. XV. (Nº 1. [149-159].ISSN: 1409-42-58).

The Pixel Project's "16 for 16" Campaign. *The Pixel Project Selection 2014: 16 songs about violence against women (and staying strong and positive).*

<<http://16days.thepixelproject.net/the-pixel-project-selection-2014-16-songs-about-violence-against-women-and-staying-strong-and-positive/>> [consulta: 26/03/2015]

The Pixel Project's "16 for 16" Campaign. *The Pixel Project Selection 2013: 16 songs about violence against women (and staying strong and positive).*

<<http://16days.thepixelproject.net/the-pixel-project-selection-2013-16-songs-about-violence-against-women-and-staying-strong-and-positive/>> [consulta: 26/03/2015]

The Pixel Project's "16 for 16" Campaign. *The Pixel Project Selection 2012: 16 songs about violence against women (and staying strong and positive).*

<<http://16days.thepixelproject.net/the-pixel-project-selection-2012-16-songs-about-violence-against-women-and-staying-strong-and-positive/>> [consulta: 26/03/2015]

The Pixel Project's "16 for 16" Campaign. *The Pixel Project Selection 2011: 16 songs about violence against women (and staying strong and positive).*

<<http://16days.thepixelproject.net/the-pixel-project-selection-2011-16-songs-about-violence-against-women-and-staying-strong-and-positive/>> [consulta: 26/03/2015]

UN Women – Headquarters. United Nations Women. World Conferences on Women.

<<http://www.unwomen.org/en/how-we-work/intergovernmental-support/world-conferences-on-women#sthash.j2yu8beQ.dpuf>> [consulta: 9/09/2015]

UN Women – United Nations Entity for gender equality and the empowerment of women. United Nations Women. Fourth World Conference on Women.

<<http://www.un.org/womenwatch/daw/beijing/fwcw.htm>> [consulta: 10/09/2015]

UN Women – United Nations Entity for gender equality and the empowerment of women. United Nations Women. The Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women [CEDAW].

<<http://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/>> [consulta: 9/09/2015]

Universidad de Lleida. Centre Dolors Piera d'Igualtat d'Oportunitats i Promoció de les Dones. FICHA DE TRABAJO 1.- NUESTRAS CANCIONES DE POP.

<http://www.cdp.udl.cat/tallers/images/documents/pop_esp_ficha1.pdf> [consulta: 12/10/2015]

3. ANNEXOS.

7.1 ANNEX I

Aquest annex conté les lletres de les 10 cançons analitzades i la taula d'indicadors corresponent a cada cançó:

1. Amaral - *Salir corriendo*
2. Andy y Lucas - *Y en tu ventana*
3. Manuel Carrasco & Malú - *Que nadie*
4. Malú - *El aprendiz*
5. Porta & Norikko - *La bella y la bestia*
6. Christina Aguilera - *I'm OK*
7. Celine Dion - *This Time*
8. Eminem & Rihanna - *I Love the Way You Lie*
9. John Michael Montgomery - *The Little Girl*
10. The Police - *Every Breath You Take*

1.- Amaral - Salir corriendo		Visions del maltractament			
		Víctima	Testimoni		Agressor
		♀	♀	♂	♂
Descripció del maltractament	Violència física	Colpejar/Pegar		1	
		Retenir/Tancar			
		Obligar a fer alguna cosa			
		Matar			
		Utilitzar armes			
	Viol. psic. Emocional	Mentir/Ésser infidel			
		Amenaçar			
		Fer xantatge			
		Impedir fer el que vulgui			
		Humiliar/insultar/menysprear			
		Espantar o intimidar a propòsit (p.e. cridant, trencant coses o amb la mirada)			
		Sentir por, submissió, inferioritat, ...		1	
	Viol. psic. de control	Impedir a la víctima veure o relacionar-se amb amics, amigues i/o familiars			
		Saber on es troba, què fa o/i amb qui parla la víctima			
		Sospitar la infidelitat injustificadament			
		Esperar que la víctima li demani permís abans d'anar a un determinat lloc			
	Violència sexual	Fer tocaments no desitjats			
		Aixecar la faldilla			
		Obligar a tenir relacions sexuals			
		Comercialitzar/utilitzar la sexualitat			
Violència econòmica	Impedir el maneig dels propis ingressos				
	Ocultar ingressos				
	Condicionar el lliurament de diners				
	Prohibir treballar o estudiar fora de la llar				
Reaccions davant el maltractament	Consells	Denunciar el maltractament a la policia			
		Acudir a un altre lloc per obtenir ajuda		1	
	Conseqüències sobre la salut	Canviar la manera de veure's a si mateixa (perdre la dignitat), als altres i al món			
		Sentir estrès/patiment		1	
		Tenir sentiments depressius, de ràbia, impotència, baixa autoestima, culpa i rancor		1	
		Patir problemes somàtics			
		Presentar disfuncions sexuals			
		Tenir conductes addictives			
		Trobar dificultats en les seves relacions personals			
	Ocultació del maltractament	Voler però té por, per temor a les represàlies			
		Considerar-ho de poca importància, no prou greu o quelcom normal			
		No voler perdre els seus fills/es o que els seus fills/es perdin el seu pare			
		No voler que arrestin a la seva parella			
		No voler acabar amb la relació		1	
		Pensar que no la creuran			
		Pensar que és culpa seva			
		Estar mancada de recursos econòmics propis			
		Sentir vergonya, no voler que ningú no ho sàpiga			
		Haver estat impedida o dissuadida per la parella o alguna altra persona			
		Evitar que la seva parella no la deixi (encara està enamorada)			
Concepte de l'amor	Predestinació o mitja taronja				
	Exclusivitat		1		
	Matrimoni o convivència				
	Omnipotència				
	Lliure albir				
	Gelosia				

Nadie puede guardar toda el agua del mar
en un vaso de cristal

¿cuántas gotas tienes que dejar caer
hasta ver la marea crecer?

Violència física

¿cuántas veces te ha hecho sonreír?
esta no es manera de vivir

¿cuántas lágrimas puedes guardar
en tu vaso de cristal?

Ocultació del maltractament

si tienes miedo, si estás sufriendo

tienes que gritar y salir, salir corriendo

Violència psicològica emocional
+ conseqüència sobre la salut

Consell

¿cuántos golpes dan las olas

a lo largo del día en las rocas?

¿cuántos peces tienes que pescar

para hacer un desierto del fondo del mar?

Violència física

¿cuántas veces te ha hecho callar?

¿cuánto tiempo crees que aguantarás?

¿cuántas lágrimas vas a guardar

en tu vaso de cristal?

Violència psicològica emocional

Ocultació del maltractament

si tienes miedo, si estás sufriendo

tienes que gritar y salir, salir corriendo (3)

Violència psicològica emocional
+ conseqüència sobre la salut

Consell

2.- Andy y Lucas - Y en tu ventana			Visions del maltractament		
			Víctima ♀	Testimoni ♀ ♂	
Descripció del maltractament	Violència física	Colpejar/Pegar		1	
		Retenir/Tancar			
		Obligar a fer alguna cosa			
		Matar			
		Utilitzar armes			
	Viol. psic. Emocional	Mentir/Ésser infidel			
		Amençar			
		Fer xantatge			
		Impedir fer el que vulgui			
		Humiliar/insultar/menysprear			
		Espantar o intimidar a propòsit (p.e. cridant, trencant coses o amb la mirada)			
	Sentir por, submissió, inferioritat, ...		1		
	Viol. psic. de control	Impedir a la víctima veure o relacionar-se amb amics, amigues i/o familiars			
		Saber on es troba, què fa o/i amb qui parla la víctima			
		Sospitar la infidelitat injustificadament			
		Esperar que la víctima li demani permís abans d'anar a un determinat lloc			
Violència sexual	Fer tocaments no desitjats				
	Aixecar la faldilla				
	Obligar a tenir relacions sexuals		1		
	Comercialitzar/utilitzar la sexualitat				
Violència econòmica	Impedir el maneig dels propis ingressos				
	Ocultar ingressos				
	Condicionar el lliurament de diners				
	Prohibir treballar o estudiar fora de la llar				
Reaccions davant el maltractament	Consells	Denunciar el maltractament a la policia			
		Acudir a un altre lloc per obtenir ajuda			
	Conseqüències sobre la salut	Canviar la manera de veure's a si mateixa (perdre la dignitat), als altres i al món			
		Sentir estrès/patiment		1	
		Tenir sentiments depressius, de ràbia, impotència, baixa autoestima, culpa i rancor		1	
		Patir problemes somàtics		1	
		Presentar disfuncions sexuals			
		Tenir conductes addictives			
	Trobar dificultats en les seves relacions personals				
	Ocultació del maltractament	Voler però té por, per temor a les represàlies		1	
		Considerar-ho de poca importància, no prou greu o quelcom normal			
		No voler perdre els seus fills/es o que els seus fills/es perdin el seu pare			
		No voler que arrestin a la seva parella			
		No voler acabar amb la relació		1	
		Pensar que no la creuran			
		Pensar que és culpa seva			
Estar mancada de recursos econòmics propis					
Sentir vergonya, no voler que ningú no ho sàpiga					
Haver estat impedida o dissuadida per la parella o alguna altra persona					
Evitar que la seva parella no la deixi (encara està enamorada)		1			
Concepte de l'amor	Predestinació o mitja taronja				
	Exclusivitat				
	Matrimoni o convivència		1		
	Omnipotència				
	Lliure albir				
	Gelosia				

Y es que ella no sabe lo que es el amor
solo sabe de golpes y de desolación.
en su cara refleja la pena y el dolor
y es que ella, ella ...

Violència física + Conseqüències sobre la salut

Conseqüències sobre la salut

no conoce aquel hombre que un día la enamoro
duele más el sufrimiento que cualquier moratón.
se refugia en su alma de cualquier chaparrón
y es que ella, ella...

Violència psicològica emocional
+ Conseqüències sobre la salut

Violència psicològica emocional (por)

y en tu cocina tan prisionera de tu casa
en la cocina donde los días pasaran como rutina
donde su siesta es la paz de tu armonía
y en tu ventana gritas al cielo pero lo dices callada
no vaya a ser que se despierte el que maltrata
cada sentido y cada gesto de tu alma.

Matrimoni

Ocultació del maltractament

lo que daría yo
por cambiar su temor por una estrella
donde sin golpes viviera ella sola
lo que daría yo
por parar su reloj en madrugada
pa' que durmiera tranquila y sola.

Violència sexual

De verse sola perdía en el infierno
con lo calentito que se esta allí en invierno
pero prefiere mil veces sus sueños
antes de verse sola en sus adentros.

Ocultació del maltractament

3.- Manuel Carrasco y Malú - Que nadie			Visions del maltractament			
			Víctima	Testimoni		Agressor
			♀	♀	♂	♂
Descripció del maltractament	Violència física	Colpejar/Pegar		1	1	
		Retenir/Tancar				
		Obligar a fer alguna cosa				
		Matar				
		Utilitzar armes				
	Violència psicològica emocional	Mentir/Ésser infidel				
		Amençar				
		Fer xantatge				
		Impedir fer el que vulgui		1	1	
		Humiliar/insultar/menysprear				
		Espantar o intimidar a propòsit (p.e. cridant, trencant coses o amb la mirada)				
	Sentir por, submissió, inferioritat, ...			1		
	Viol. psic. de control	Impedir a la víctima veure o relacionar-se amb amics, amigues i/o familiars				
		Saber on es troba, què fa o/i amb qui parla la víctima				
		Sospitar la infidelitat injustificadament				
		Esperar que la víctima li demani permís abans d'anar a un determinat lloc				
	Violència sexual	Fer tocaments no desitjats				
		Aixecar la faldilla				
		Obligar a tenir relacions sexuals				
	Violència econòmica	Comercialitzar/utilitzar la sexualitat				
Impedir el maneig dels propis ingressos						
Ocultar ingressos						
Condicionar el lliurament de diners						
Reaccions davant el maltractament	Consells	Prohibir treballar o estudiar fora de la llar				
		Denunciar el maltractament a la policia				
	Conseqüències sobre la salut	Acudir a un altre lloc per obtenir ajuda				
		Canviar la manera de veure's a si mateixa (perdre la dignitat), als altres i al món		1	1	
		Sentir estrès/patiment				
		Tenir sentiments depressius, de ràbia, impotència, baixa autoestima, culpa i rancor		1	1	
		Patir problemes somàtics				
		Presentar disfuncions sexuals				
		Tenir conductes addictives				
	Ocultació del maltractament	Trobar dificultats en les seves relacions personals				
		Voler però té por, per temor a les represàlies				
		Considerar-ho de poca importància, no prou greu o quelcom normal				
No voler perdre els seus fills/es o que els seus fills/es perdin el seu pare						
No voler que arrestin a la seva parella						
No voler acabar amb la relació						
Pensar que no la creuran						
Pensar que és culpa seva						
Estar mancada de recursos econòmics propis						
Sentir vergonya, no voler que ningú no ho sàpiga						
Concepte de l'amor	Haver estat impedida o dissuadida per la parella o alguna altra persona		1			
	Evitar que la seva parella no la deixi (encara està enamorada)					
	Predestinació o mitja taronja					
	Exclusivitat					
	Matrimoni o convivència		1	1		
	Omnipotència					
Lliure albir						
Gelosia						

Empezaron los problemas se engancho a la pena
se aferro a la soledad

Conseqüències sobre la salut

ya no mira las estrellas mira sus ojeras
cansada de pelear.

Conseqüències sobre la salut

Olvidándose de todo. busca algún modo
de encontrar su libertad

Violència psicològica de control

el cerrojo que le aprieta le pone cadenas
y nunca descansa en paz

Ocultació del maltractament

y tu dignidad se ha quedado esperando a que vuelvas

Conseqüències sobre la salut

Que nadie calle tu verdad
que nadie te ahogue el corazón
que nadie te haga más llorar
hundiéndote en silencio
que nadie te obligue a morir
cortando tu alas al volar
que vuelvan tus ganas de vivir

Violència psicològica emocional (impedir)

Conseqüències sobre la salut

Violència psicològica emocional (impedir)

Conseqüències sobre la salut

En el túnel del espanto todo se hace largo
cuando se iluminara
amarrado a su destino va sin ser testigo
de tu lento caminar

Tienen hambre sus latidos pero son sumisos
y suenan a su compas
la alegría traicionera le cierra la puerta
o se sienta en su sofá

Violència psicològica emocional (submissió)

y tu dignidad se ha quedado esperando a que vuelvas

Conseqüències sobre la salut

Que nadie calle tu verdad

que nadie te ahogue el corazón

que nadie te haga más llorar

hundiéndote en silencio

que nadie te obligue a morir

cortando tu alas al volar

que vuelvan tus ganas de vivir

Violència psicològica emocional (impedir)

Conseqüències sobre la salut

Violència psicològica emocional (impedir)

Conseqüències sobre la salut

4.- Malú – El aprendiz			Visions del maltractament			
			Victima	Testimoni		Agressor
			♀	♀	♂	♂
Descripció del maltractament	Violència física	Colpejar/Pegar	1			
		Retenir/Tancar				
		Obligar a fer alguna cosa				
		Matar				
		Utilitzar armes				
	Violència psicològica emocional	Mentir/Ésser infidel	1			
		Amençar				
		Fer xantatge	1			
		Impedir fer el que vulgui				
		Humiliar/insultar/menysprear				
		Espantar o intimidar a propòsit (p.e. cridant, trencant coses o amb la mirada)				
		Sentir por, submissió, inferioritat, ...				
	Viol. psic. de control	Impedir a la víctima veure o relacionar-se amb amics, amigues i/o familiars				
		Saber on es troba, què fa o/i amb qui parla la víctima				
		Sospitar la infidelitat injustificadament				
		Esperar que la víctima li demani permís abans d'anar a un determinat lloc				
	Violència sexual	Fer tocaments no desitjats				
		Aixecar la faldilla				
		Obligar a tenir relacions sexuals				
	Violència econòmica	Comercialitzar/utilitzar la sexualitat				
Impedir el maneig dels propis ingressos						
Ocultar ingressos						
Condicionar el lliurament de diners						
Reaccions davant el maltractament	Consells	Denunciar el maltractament a la policia				
		Acudir a un altre lloc per obtenir ajuda				
	Conseqüències sobre la salut	Canviar la manera de veure's a si mateixa (perdre la dignitat), als altres i al món	1			
		Sentir estrès/patiment	1			
		Tenir sentiments depressius, de ràbia, impotència, baixa autoestima, culpa i rancor	1			
		Patir problemes somàtics				
		Presentar disfuncions sexuals				
		Tenir conductes addictives				
		Trobar dificultats en les seves relacions personals				
	Ocultació del maltractament	Voler però té por, per temor a les represàlies				
		Considerar-ho de poca importància, no prou greu o quelcom normal				
		No voler perdre els seus fills/es o que els seus fills/es perdin el seu pare				
		No voler que arrestin a la seva parella				
No voler acabar amb la relació						
Pensar que no la creuran						
Pensar que és culpa seva						
Estar mancada de recursos econòmics propis						
Sentir vergonya, no voler que ningú no ho sàpiga						
Haver estat impedida o dissuadida per la parella o alguna altra persona						
Evitar que la seva parella no la deixi (encara està enamorada)						
Concepte de l'amor	Predestinació o mitja taronja					
	Exclusivitat					
	Matrimoni o convivència	1				
	Omnipotència					
	Lliure albir					
	Gelosia					

Tus besos saben tan amargos cuando te ensucias los labios con mentiras con mentiras **Viol. psicològica emocional (mentir)**

[Estribillo]

Dices que te estoy haciendo daño
que con el paso de los años
me estoy haciendo más cruel
nunca creí que te vería remendando mis heridas
con jirones de tu piel

De ti aprendió mi corazón

De ti aprendió mi corazón

tu me reprochas que no sepa darte amor

Violència psicològica emocional

Me has enseñado tú

tu has sido mi maestro para hacer sufrir

Conseqüències sobre la salut (patiment)

si alguna vez fui mala lo aprendí de ti

no digas que no entiendes como puedo ser así

Violència psicològica emocional

si te estoy haciendo daño lo aprendí de ti

me has enseñado tú

maldigo mi inocencia y te maldigo a ti

maldito el maestro y maldita la aprendiz

maldigo lo que amo y te lo debo te lo debo a ti

**Conseqüències sobre la salut
(canvi de manera de veure el món)**

Me duelen tus caricias

porque noto que tus manos son cristales rotos

Violència física

bajo mis pies

[Estribillo]

5.- Porta & Norikko – La bella i la bestia			Visions del maltractament			
			Victima	Testimoni		Agressor
			♀	♀	♂	♂
Descripció del maltractament	Violència física	Colpejar/Pegar		1		
		Retenir/Tancar				
		Obligar a fer alguna cosa				
		Matar		1		
		Utilitzar armes				
	Violència psicològica emocional	Mentir/Ésser infidel		1		
		Amençar				
		Fer xantatge				
		Impedir fer el que vulgui				
		Humiliar/insultar/menysprear				
		Espantar o intimidar a propòsit (p.e. cridant, trencant coses o amb la mirada)				
		Sentir por, submissió, inferioritat, ...		1	1	
	Viol. psic. de control	Impedir a la víctima veure o relacionar-se amb amics, amigues i/o familiars				
		Saber on es troba, què fa o/i amb qui parla la víctima				
		Sospitar la infidelitat injustificadament				
		Esperar que la víctima li demani permís abans d'anar a un determinat lloc				
	Violència sexual	Fer tocaments no desitjats				
		Aixecar la faldilla				
		Obligar a tenir relacions sexuals				
		Comercialitzar/utilitzar la sexualitat				
Violència econòmica	Impedir el maneig dels propis ingressos					
	Ocultar ingressos					
	Condicionar el lliurament de diners					
	Prohibir treballar o estudiar fora de la llar					
Reaccions davant el maltractament	Consells	Denunciar el maltractament a la policia		1		
		Acudir a un altre lloc per obtenir ajuda		1		
	Conseqüències sobre la salut	Canviar la manera de veure's a si mateixa (perdre la dignitat), als altres i al món				
		Sentir estrès/patiment		1		
		Tenir sentiments depressius, de ràbia, impotència, baixa autoestima, culpa i rancor	1	1		
		Patir problemes somàtics				
		Presentar disfuncions sexuals				
		Tenir conductes addictives				
		Trobar dificultats en les seves relacions personals				
	Ocultació del maltractament	Voler però té por, per temor a les represàlies				
		Considerar-ho de poca importància, no prou greu o quelcom normal	1			
		No voler perdre els seus fills/es o que els seus fills/es perdin el seu pare				
		No voler que arrestin a la seva parella				
		No voler acabar amb la relació				
		Pensar que no la creuran				
Pensar que és culpa seva						
Estar mancada de recursos econòmics propis						
Sentir vergonya, no voler que ningú no ho sàpiga						
Haver estat impedida o dissuadida per la parella o alguna altra persona						
Evitar que la seva parella no la deixi (encara està enamorada)						
Concepte de l'amor	Predestinació o mitja taronja	1				
	Exclusivitat		1			
	Matrimoni o convivència					
	Omnipotència					
	Lliure albir					
	Gelosia					

Es sólo una historia más...

La bella y la bestia

Ella era bella, frágil como una rosa

El era una bestia esclavo de sus impulsos

Único el día que les ataron esposas,

Ya no eran niños, crecieron

Se hicieron adultos juntos

Todo marchaba bien,

Eso parecía en su primera luna de miel

Juró serle de por vida fiel

Y ella a él

Una historia como otra cualquiera

Quien les ve y quien les viera

Pero el tiempo pasa y las relaciones se agotan, se cansan,

Ella ni lo nota porque esta ciega, ciega de amor

Pero él no aguanta la monotonía

Violència psicològica emocional

Ya no quería ser dueño de una sola tía,

(ésser infidel)

eso les decía a sus colegas de copas “yo salgo con otras pero ella ni lo nota”

Bella estaba ciega, pero no era tonta, ya dudaba

Cuantas noches sola tantas horas de la madrugada.

Conseqüències sobre la salut

La primera vez fue la más dolorosa,

(problemes somàtics)

te regaló una infidelidad por cada rosa

(ésser infidel)

Y es que el perdón será tu debilidad,

Pero lo que paso una vez, siempre sucede una vez más

Este cuento no es eterno,

Debo salir, ponerle fin

Ser más fuerte que esa bestia,

Debo salir, quiero vivir, quiero vivir...

Hay tantas cicatrices, ya no puedo más,
Me duelen las entrañas de tanto sangrar,
No existe un maquillaje que pueda tapar
Este moretón que es mi corazón
Ya no sé cuando tiempo más podre aguantar,
Ya no me quedan lágrimas para llorar
El peso de estos años me doblan la edad
En cada rincón tengo un moretón.

Cons. sobre la salud (sent. depressius)

Violència física

Dime que esto no ha pasado,
Tú dime que el barrio ha olvidado
Mañana todo habrá cambiado
y esto será un horrible recuerdo.

Sé que me quieres mi vida,
Yo sé que no habrá más heridas,
Mañana será un nuevo día
Y otra vez seremos felices de nuevo.

Predestinació

Empiezan las discusiones,
Parece que a él no le gustan,
Se vuelve insensible y agresivo,
Y a bella le asusta.
Lágrimas caían,
Tras un empujón y el primer puñetazo,
Te conformas con un perdón y un simple abrazo.

Violència psicològica emocional

Violència física

No quieres darle importancia,
Porque no quieres perderlo,

Ocultació del maltractament

Pero sientes impotencia
Y a la vez pánico y miedo.

Conseqüències sobre la salut

No puedes creerlo todavía,
Después de tantos años
“Si te preguntan di que te has caído en el puente”.

El silencio no te ayuda,
Sé que no sabes que hacer,
Sabes que fue la primera
Y no será la última vez.

Consell

Créeme,
Sé que no quieres más problemas,
Pero no te quedes en silencio si tu marido te pega,
Porque no le perteneces,
Te mereces mucho más.
Sobre ti no tiene autoridad,
Se la das y él se crece.

Consell

Exclusivitat

No puedes detenerle,
No puedes defenderte,
No puedes hacer más que rezar por tener suerte.
Cada día más normal,
Pasar del amor al odio,
Se convirtió en algo habitual,
Otro mal episodio

Bestia no te quiere,
Pero quiere que seas suya para siempre
“¡si no eres mía no serás de nadie ¿entiendes?!”

Exclusivitat

Bella no podía más,
Él cada día era más bestia,
Cuando ella quiso hablar,
Ya era demasiado tarde,
Se dio cuenta que vivía junto al mal
“La bella y la bestia”, prefiero no contaros el final...
Este cuento no es eterno,
Debo salir, ponerle fin
Ser más fuerte que esa bestia,
Debo salir, quiero vivir, quiero vivir...

Violència física (la mata)

Tu final atravesó mi alma en sólo un compás,
Callaste mis lamentos con brutalidad,
Me has convertido en un triste número más.
Tu triste corazón fue tu perdición.
Es demasiado tarde para ir hacia atrás,
No volveré a tener otra oportunidad,
Seré solo un mal día en la prensa local.
Pero mi dolor será tu prisión

Y si yo ahora pudiera,
Cambiar en algo tus miserias,
Daría todo porque entiendas,
Un solo segundo de mi sufrimiento.

Espero que al menos mi historia,
No quede sólo en la memoria,
Y tras de una nueva trayectoria,
Que no se repita jamás este cuento.

Este cuento no es eterno,
Debes salir, ponerle fin
Ser más fuerte que esa bestia,
Debes salir, vuelve a vivir, vuelve a vivir...

¡La bella y la bestia!

Sé más fuerte,
Camina hacia adelante,
No te rindas,
No te quedes en silencio.

Consells

6.- <i>The Police - Every breath you take</i>			Visions del maltractament			
			Víctima		Agressor	
			♀	♀	♂	♂
Descripció del maltractament	Violència física	Colpejar/Pegar				
		Retenir/Tancar				
		Obligar a fer alguna cosa				
		Matar				
		Utilitzar armes				
	Violència psicològica emocional	Mentir/Ésser infidel				
		Amençar				
		Fer xantatge				
		Impedir fer el que vulgui				1
		Humiliar/insultar/menysprear				
		Espantar o intimidar a propòsit (p.e. cridant, trencant coses o amb la mirada)				
	Sentir por, submissió, inferioritat, ...				1	
	Viol. psic. de control	Impedir a la víctima veure o relacionar-se amb amics, amigues i/o familiars				
		Saber on es troba, què fa o/i amb qui parla la víctima				1
		Sospitar la infidelitat injustificadament				
		Esperar que la víctima li demani permís abans d'anar a un determinat lloc				
	Violència sexual	Fer tocaments no desitjats				
		Aixecar la faldilla				
		Obligar a tenir relacions sexuals				
	Violència econòmica	Comercialitzar/utilitzar la sexualitat				
Impedir el maneig dels propis ingressos						
Ocultar ingressos						
Condicionar el lliurament de diners						
Reaccions davant el maltractament	Consells	Prohibir treballar o estudiar fora de la llar				
		Denunciar el maltractament a la policia				
	Conseqüències sobre la salut	Acudir a un altre lloc per obtenir ajuda				
		Canviar la manera de veure's a si mateixa (perdre la dignitat), als altres i al món				
		Sentir estrès/patiment				
		Tenir sentiments depressius, de ràbia, impotència, baixa autoestima, culpa i rancor				
		Patir problemes somàtics				
		Presentar disfuncions sexuals				
		Tenir conductes addictives				
	Ocultació del maltractament	Trobar dificultats en les seves relacions personals				
		Voler però té por, per temor a les represàlies				
		Considerar-ho de poca importància, no prou greu o quelcom normal				
		No voler perdre els seus fills/es o que els seus fills/es perdin el seu pare				
No voler que arrestin a la seva parella						
No voler acabar amb la relació						
Pensar que no la creuran						
Pensar que és culpa seva						
Estar mancada de recursos econòmics propis						
Sentir vergonya, no voler que ningú no ho sàpiga						
Haver estat impedida o dissuadida per la parella o alguna altra persona						
Evitar que la seva parella no la deixi (encara està enamorada)						
Concepte de l'amor	Predestinació o mitja taronja					
	Exclusivitat				1	
	Matrimoni o convivència					
	Omnipotència					
	Lliure albir					
	Gelosia					

Every breath you take, every move you make **Violència psicològica**
Every bond you break, every step you take **de control + emocional**
I'll be watching you **Violència psicològica emocional (submissió)**

Every single day and every word you say **Violència psicològica**
Every game you play, every night you stay **de control + emocional**
I'll be watching you **Violència psicològica emocional (submissió)**

[chorus]

Oh can't you see
You belong to me? **Exclusivitat**
How my poor heart aches
With every step you take

Every move you make and every vow you break **Violència psicològica**
Every smile you fake, every claim you stake **de control + emocional**
I'll be watching you **Violència psicològica emocional (submissió)**

Since you've gone I've been lost without a trace **Exclusivitat**
I dream at night I can only see your face
I look around but it's you I can't replace
I feel so cold and I long for your embrace
I keep crying baby, baby, please

[chorus]

Every move you make and every vow you break **violència psicològica de control**
Every smile you fake, every claim you stake **+ emocional**
I'll be watching you **Violència psicològica emocional (submissió)**

Every move you make, every step you take

I'll be watching you (x5)

[Violència psicològica emocional \(submissió\)](#)

7.- Celine Dion – This time			Visions del maltractament			
			Victima	Testimoni		Agressor
			♀	♀	♂	♂
Descripció del maltractament	Violència física	Colpejar/Pegar	1			
		Retenir/Tancar				
		Obligar a fer alguna cosa				
		Matar				
		Utilitzar armes				
	Violència psicològica emocional	Mentir/Ésser infidel	1			
		Amençar	1			
		Fer xantatge				
		Impedir fer el que vulgui				
		Humiliar/insultar/menysprear				
		Espantar o intimidar a propòsit (p.e. cridant, trencant coses o amb la mirada)				
		Sentir por, submissió, inferioritat, ...	1			
	Viol. psic. de control	Impedir a la víctima veure o relacionar-se amb amics, amigues i/o familiars				
		Saber on es troba, què fa o/i amb qui parla la víctima				
		Sospitar la infidelitat injustificadament				
		Esperar que la víctima li demani permís abans d'anar a un determinat lloc				
	Violència sexual	Fer tocaments no desitjats				
		Aixecar la faldilla				
		Obligar a tenir relacions sexuals				
	Violència econòmica	Comercialitzar/utilitzar la sexualitat				
Impedir el maneig dels propis ingressos						
Ocultar ingressos						
Condicionar el lliurament de diners						
Reaccions davant el maltractament	Consells	Denunciar el maltractament a la policia				
		Acudir a un altre lloc per obtenir ajuda				
	Conseqüències sobre la salut	Canviar la manera de veure's a si mateixa (perdre la dignitat), als altres i al món				
		Sentir estrès/patiment				
		Tenir sentiments depressius, de ràbia, impotència, baixa autoestima, culpa i rancor	1			
		Patir problemes somàtics	1			
		Presentar disfuncions sexuals				
		Tenir conductes addictives				
	Ocultació del maltractament	Trobar dificultats en les seves relacions personals				
		Voler però té por, per temor a les represàlies				
		Considerar-ho de poca importància, no prou greu o quelcom normal				
		No voler perdre els seus fills/es o que els seus fills/es perdin el seu pare				
		No voler que arrestin a la seva parella				
No voler acabar amb la relació						
Pensar que no la creuran						
Pensar que és culpa seva						
Estar mancada de recursos econòmics propis						
Sentir vergonya, no voler que ningú no ho sàpiga						
Haver estat impedida o dissuadida per la parella o alguna altra persona						
Evitar que la seva parella no la deixi (encara està enamorada)						
Concepte de l'amor	Predestinació o mitja taronja					
	Exclusivitat					
	Matrimoni o convivència	1				
	Omnipotència					
	Lliure albir					
	Gelosia					

One more I would bruise

So scared of his return

That I can't sleep tonight

In this hospital light

Violència psicològica emocional (por)

Cons. sobre la salut (problemes somàtics)

What you call a tragedy

Is just another day to me

For my heart beats with fear

As his footsteps draw near

Cons. sobre la salut (sentiments depressius)

Violència psicològica emocional (por)

The life I meant to lead

Won't slip away from me.

[Chorus]

'Cause this time is the last time

I know that my eyes

Have seen to much

This nightmare is not fair

And I've had enough

You break me 'cause I bleed

You just say you're sorry

You call this love

But this time

Your lies are not enough

This time.

Conseqüències sobre la salut (impotència)

Violència física

Violència psicològica emocional (mentir)

There's nothing left of this

You whispered words and empty threats

We both wait to see

What I thought this would be

Violència psicològica emocional (amenaces)

The last thread has come undone

To reveal what I've become

Another victim of

A poison love

I've been afraid for years

Violència psicològica emocional (por)

But that won't keep me here.

[Chorus]

What remains a mystery

You can not have the best of me

So I'm taking back all you took from me.

[Chorus]

8.- John Michael Montgomery – The Little Girl			Visions del maltractament			
			Víctima		Agressor	
			♀	♀	♂	♂
Descripció del maltractament	Violència física	Colpejar/Pegar		1		
		Retenir/Tancar				
		Obligar a fer alguna cosa				
		Matar		1		
		Utilitzar armes		1		
	Violència psicològica emocional	Mentir/Ésser infidel				
		Amençar				
		Fer xantatge				
		Impedir fer el que vulgui				
		Humiliar/insultar/menysprear				
		Espantar o intimidar a propòsit (p.e. cridant, trencant coses o amb la mirada)		1		
	Viol. psic. de control	Sentir por, submissió, inferioritat, ...		1		
		Impedir a la víctima veure o relacionar-se amb amics, amigues i/o familiars				
		Saber on es troba, què fa o/i amb qui parla la víctima				
		Sospitar la infidelitat injustificadament				
	Violència sexual	Esperar que la víctima li demani permís abans d'anar a un determinat lloc				
		Fer tocaments no desitjats				
		Aixecar la faldilla				
	Violència econòmica	Obligar a tenir relacions sexuals				
		Comercialitzar/utilitzar la sexualitat				
Impedir el maneig dels propis ingressos						
Ocultar ingressos						
Reaccions davant el maltractament	Consells	Condicionar el lliurament de diners				
		Prohibir treballar o estudiar fora de la llar				
	Conseqüències sobre la salut	Denunciar el maltractament a la policia				
		Acudir a un altre lloc per obtenir ajuda				
		Canviar la manera de veure's a si mateixa (perdre la dignitat), als altres i al món				
		Sentir estrès/patiment				
		Tenir sentiments depressius, de ràbia, impotència, baixa autoestima, culpa i rancor				
		Patir problemes somàtics				
	Ocultació del maltractament	Presentar disfuncions sexuals				
		Tenir conductes addictives		1		
		Trobar dificultats en les seves relacions personals				
		Voler però té por, per temor a les represàlies				
		Considerar-ho de poca importància, no prou greu o quelcom normal				
No voler perdre els seus fills/es o que els seus fills/es perdin el seu pare						
No voler que arrestin a la seva parella						
Concepte de l'amor	No voler acabar amb la relació					
	Pensar que no la creuran					
	Pensar que és culpa seva					
	Estar mancada de recursos econòmics propis					
	Sentir vergonya, no voler que ningú no ho sàpiga					
	Haver estat impedida o dissuadida per la parella o alguna altra persona					
	Evitar que la seva parella no la deixi (encara està enamorada)					
	Predestinació o mitja taronja					
	Exclusivitat					
	Matrimoni o convivència		1			
	Omnipotència					
	Lliure albir					
	Gelosia					

Her parents never took the young girl to church
Never spoke of His name
Never read her His word
Two non-believers walking lost in this world
Took their baby with them
What a sad little girl

Her daddy drank all day and mommy did drugs
Never wanted to play
Or give kisses and hugs
She'd watch the TV and sit there on the couch
While her mom fell asleep
And her daddy went out

Cons. sobre la salut (conductes addictives)

And the drinking and the fighting
just got worse every night
Behind their couch she'd be hiding
Oh what a sad little life
And like it always does, the bad just got worse
With every slap and every curse

Violència física

Until her daddy in a drunk rage one night
Used a gun on her mom and then took his life

Violència física

And some people from the city took the girl far away
To a new mom and a new dad
Kisses and hugs everyday
Her first day of Sunday school the teacher walked in
And a small little girl
Stared a picture of Him

She said I know that man up there on that cross

I don't know His name

But I know He got off

He was there in my old house

and held me close to His side

As I hid there behind our couch

The night that my parents died

9.- Rihanna ft Eminem – Love the way you lie			Visions del maltractament			
			Víctima		Agressor	
			♀	♀	♂	♂
Descripció del maltractament	Violència física	Colpejar/Pegar				1
		Retenir/Tancar				1
		Obligar a fer alguna cosa				
		Matar				
		Utilitzar armes				
	Violència psicològica emocional	Mentir/Ésser infidel	1			1
		Amençar				1
		Fer xantatge				
		Impedir fer el que vulgui				1
		Humiliar/insultar/menysprear				
		Espantar o intimidar a propòsit (p.e. cridant, trencant coses o amb la mirada)				1
		Sentir por, submissió, inferioritat, ...	1			
	Viol. psic. de control	Impedir a la víctima veure o relacionar-se amb amics, amigues i/o familiars				
		Saber on es troba, què fa o/i amb qui parla la víctima				
		Sospitar la infidelitat injustificadament				
		Esperar que la víctima li demani permís abans d'anar a un determinat lloc				
	Violència sexual	Fer tocaments no desitjats				
		Aixecar la faldilla				
		Obligar a tenir relacions sexuals				
		Comercialitzar/utilitzar la sexualitat				
Violència econòmica	Impedir el maneig dels propis ingressos					
	Ocultar ingressos					
	Condicionar el lliurament de diners					
	Prohibir treballar o estudiar fora de la llar					
Reaccions davant el maltractament	Consells	Denunciar el maltractament a la policia				
		Acudir a un altre lloc per obtenir ajuda				
	Conseqüències sobre la salut	Canviar la manera de veure's a si mateixa (perdre la dignitat), als altres i al món				
		Sentir estrès/patiment				1
		Tenir sentiments depressius, de ràbia, impotència, baixa autoestima, culpa i rancor				
		Patir problemes somàtics				
		Presentar disfuncions sexuals				
		Tenir conductes addictives				
	Ocultació del maltractament	Trobar dificultats en les seves relacions personals				
		Voler però té por, per temor a les represàlies				
		Considerar-ho de poca importància, no prou greu o quelcom normal				
		No voler perdre els seus fills/es o que els seus fills/es perdin el seu pare				
		No voler que arrestin a la seva parella				
		No voler acabar amb la relació	1			1
		Pensar que no la creuran				
Pensar que és culpa seva						
Estar mancada de recursos econòmics propis						
Sentir vergonya, no voler que ningú no ho sàpiga						
Concepte de l'amor	Haver estat impedida o dissuadida per la parella o alguna altra persona					
	Evitar que la seva parella no la deixi (encara està enamorada)					
	Predestinació o mitja taronja	1				
	Exclusivitat				1	
	Matrimoni o convivència					
	Omnipotència					
Lliure albir						
Gelosia				1		

[chorus by rihanna]

Just gonna stand there and watch me burn

But that's alright

Ocultació del maltractament

Because I like the way it hurts

(no voler acabar amb la relació)

Just gonna stand there and hear me cry

Violència psicològica emocional (por)

But that's alright because

Predestinació

I love the way you lie (3)

Violència psicològica emocional (mentir)

(Eminem)

I can't tell you what it really is

I can only tell you what it feels like

And right now there's a steel knife in my windpipe

Conseqüències sobre la salut

I can't breathe but I still fight

While I can fight

As long as the wrong feels right

It's like I'm in flight

High of a love, drunk from the hate

It's like I'm huffing paint

And I love it the more that I suffer

I suffocate

And right before I'm about to drown

She resuscitates me

She fucking hates me and I love it

Exclusivitat

Wait Where you going i'm leaving you

No you ain't Come back

We're running right back

Here we go again It's so insane

Cause when it's going good

It's going great

I'm Superman with the wind in his bag

She's Lois Lane But when it's bad it's awful

I feel so ashamed I snap

Who's that dude

I don't even know his name

I laid hands on her

Violència física

I'll never stoop so low again

I guess I don't know my own strength.

[chorus by rihanna]

(Eminem)

You ever love somebody so much

You can barely breathe

When you're with them You meet

And neither one of you even know what hit 'em, Got that warm fuzzy feeling

Yeah them chills Used to get 'em

Now you're getting fucking sick

Of looking at 'em

You swore you've never hit 'em

Never do nothing to hurt 'em

Now you're in each other's face

Spewing venom And these words

When you spit 'em You push

Sound like broken records, Playin' over

But you promised her

Violència psicològica emocional (mentir)

Next time you'll show restraint

You don't get another chance

Life is no Nintendo game

But you lied again

Violència psicològica emocional (mentir)

Now you get to watch her leave

Out the window

Guess that's why they call it window pane

[chorus by rihanna]

(Eminem)

Now I know we said things

Did things That we didn't mean

And we fall back Into the same patterns

Same routine

But your temper's just as bad as mine is

You're the same as me

But when it comes to love

You're just as blinded

Baby please come back

It wasn't you Baby it was me

Maybe our relationship

Isn't as crazy as it seems

Maybe that's what happens

When a tornado meets a volcano

All I know is I love you too much

To walk away though Come inside

Pick up your bags off the sidewalk

Don't you hear sincerity

In my voice when I talk

Told you this is my fault

No voler acabar amb la relació

Look me in the eyeball Next time I'm pissed

I'll aim my fist at the dry wall, Next time

Violència física

There will be no next time, I apologize

Even though I know it's lies, I'm tired of the games

I just want her back I know I'm a liar
If she ever tries to fucking leave again
I'mma (going to) tie her to the bed
And set the house on fire

Violència física (retenir)

Violència psicològica emocional (amençar)

[chorus by rihanna]

10.- Christina Aguilera - I'm OK			Visions del maltractament			
			Victima	Testimoni		Agressor
			♀	♀	♂	♂
Descripció del maltractament	Violència física	Colpejar/Pegar		1		
		Retenir/Tancar				
		Obligar a fer alguna cosa				
		Matar				
		Utilitzar armes				
	Violència psicològica emocional	Mentir/Ésser infidel				
		Amençar				
		Fer xantatge				
		Impedir fer el que vulgui				
		Humiliar/insultar/menysprear				
		Espantar o intimidar a propòsit (p.e. cridant, trencant coses o amb la mirada)		1		
	Viol. psic. de control	Sentir por, submissió, inferioritat, ...		1		
		Impedir a la víctima veure o relacionar-se amb amics, amigues i/o familiars				
		Saber on es troba, què fa o/i amb qui parla la víctima				
		Sospitar la infidelitat injustificadament				
	Violència sexual	Esperar que la víctima li demani permís abans d'anar a un determinat lloc				
		Fer tocaments no desitjats				
		Aixecar la faldilla				
	Violència econòmica	Obligar a tenir relacions sexuals				
		Comercialitzar/utilitzar la sexualitat				
Impedir el maneig dels propis ingressos						
Ocultar ingressos						
Reaccions davant el maltractament	Consells	Condicionar el lliurament de diners				
		Prohibir treballar o estudiar fora de la llar				
	Conseqüències sobre la salut	Denunciar el maltractament a la policia				
		Acudir a un altre lloc per obtenir ajuda				
		Canviar la manera de veure's a si mateixa (perdre la dignitat), als altres i al món				
		Sentir estrès/patiment				
		Tenir sentiments depressius, de ràbia, impotència, baixa autoestima, culpa i rancor		1		
		Patir problemes somàtics				
	Ocultació del maltractament	Presentar disfuncions sexuals				
		Tenir conductes addictives				
		Trobar dificultats en les seves relacions personals				
		Voler però té por, per temor a les represàlies				
		Considerar-ho de poca importància, no prou greu o quelcom normal				
No voler perdre els seus fills/es o que els seus fills/es perdin el seu pare						
No voler que arrestin a la seva parella						
No voler acabar amb la relació						
Pensar que no la creuran						
Pensar que és culpa seva						
Concepte de l'amor	Estar mancada de recursos econòmics propis					
	Sentir vergonya, no voler que ningú no ho sàpiga					
	Haver estat impedida o dissuadida per la parella o alguna altra persona					
	Evitar que la seva parella no la deixi (encara està enamorada)					
	Predestinació o mitja taronja					
	Exclusivitat					
Matrimoni o convivència		1				
Omnipotència						
Lliure albir						
Gelosia						

Once upon a time there was a girl
In her early years she had to learn
How to grow up living in a war that she called home
Never know just where to turn for shelter from the storm
Hurt me to see the pain across my mother's face
Everytime my father's fist would put her in her place
Hearing all the yelling I would cry up in my room
Hoping it would be over soon

Cons. sobre la salut

Violència física

[chorus]

Bruises fade father, but the pain remains the same
And I still remember how you kept me so afraid
Strength is my mother for all the love she gave
Every morning that I wake I look back to yesterday
And I'm OK

V. psicològica emocional (por)

I often wonder why I carry all this guilt
When it's you that helped me put up all these walls I've built
Shadows stir at night through a crack in the door
The echo of a broken child screaming please no more
Daddy, don't you understand the damage you have done
To you it's just a memory, but for me it still lives on

Bruises fade father, but the pain remains the same
And I still remember how you kept me so, so afraid
Strength is my mother for all the love she gave
Every morning that I wake I look back to yesterday

It's not so easy to forget
All the lines you left along her neck

Violència física

When I was thrown against cold stairs
And every day I'm afraid to come home
In fear of what I might see there

V. psicològica emocional (por)

[chorus]

7.2 ANNEX II

Aquest annex recull les principals conclusions que es van presentar a la «**MACROENCUESTA VIOLENCIA CONTRA LA MUJER 2015: Avance de Resultados**»

1) Ha aumentado el porcentaje de mujeres que han logrado salir de la violencia de género con respecto al año 2011

2) Las principales razones para la no ruptura del silencio son:

- no conceder suficiente importancia al maltrato
- el miedo
- la vergüenza

3) Buena satisfacción con los Servicios de ayuda para mujeres víctimas de violencia de género, especialmente con los Servicios sanitarios

4) Las ayudas que prefieren recibir las mujeres que sufren violencia de género son:

- apoyo psicológico
- ayudas económicas
- apoyo jurídico

5) De las mujeres que sufren o han sufrido violencia de género y que tenían hijos en el momento en el que se produjeron los episodios de violencia de género, el 63,6% afirman que sus hijos/as presenciaron o escucharon estos episodios de violencia

6) Ruptura del silencio: Casi 9 de cada 10 mujeres que sufren o han sufrido violencia de género han hablado con alguien de esta violencia:

- ✓ El 52% han acudido a la policía, al juzgado o a algún servicio de ayuda (médico, abogado, ONG,...)
- ✓ Si además se tiene en cuenta las que han contado su situación a alguien del entorno, el 86,7% han acudido a la policía o al juzgado, a algún servicio de ayuda o han contado a alguien su situación

7) Las mujeres con una discapacidad acreditada igual o superior al 33% sufren más violencia de género que las mujeres sin discapacidad

8) La incidencia de la violencia de control en el último año entre las mujeres jóvenes que tienen o han tenido pareja en alguna ocasión, es muy superior a la media de mujeres de cualquier edad

9) Dedicar tiempo a cuidarse y sentirse bien, compartir las tareas domésticas y tener personas que se preocupan por el bienestar de la mujer son factores que protegen contra la violencia que se produce en el ámbito de la pareja

